Приложение № 2

Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

ОТЧЕТ

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПЕРИОДА 2017-2018 Г. ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ 2020

(януари 2019 г.)

I. Анализ на постигнатите резултати от изпълнението на мерките, заложени в Плана за действие за периода 2017-2018 г. за изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020:

Бедност и социално изключване

България е сред държавите, в които рискът от бедност за населението е над средното равнище за ЕС. По данни от изследването на доходите и условията на живот (EU-SILC)[1] за 2017 г. равнището на бедност в България е било 23.4%, което представлява повишаване с 0.5 процентни пункта (п.п.) спрямо 2016 г. През последните години относителният дял на лицата под линията на бедността е сравнително стабилен, като се наблюдава леко завишение (21% през 2013 г.; 21.8% през 2014 г.; 22% през 2015 г. и 22.9% през 2016 г.).

По възрастови групи рискът от бедност е най-висок за населението в надтрудоспособна възраст – 32% през 2017 г.[2], като се отчита повишаване на дела на възрастните хора, живеещи в бедност през последните години: 27.9% през 2013 г.; 22.6% през 2014 г.; 31.7% през 2015 г.; 24.3% през 2016 г. Делът на децата до 18-годишна възраст, живеещи в риск от бедност, през 2017 г. е 29.2%, като тук се наблюдава противоположната тенденция, свързана с намаление в техния дял спрямо предходната година – 31.9% през 2016 г.

Оценките на бедността в зависимост от типа на домакинството показват, че най-висок е относителният дял на бедните сред едночленните домакинства с лице на възраст над 65 години, самотните родители с деца, както и домакинствата с три и повече деца. Най-голямо нарастване на риска от бедност през 2017 г. в сравнение с 2016 г. се наблюдава при едночленните домакинствата с лице на възраст над 65 години – с 10.8 п.п. Относителният дял на бедните е най-нисък в домакинства с двама възрастни и едно дете (12.0%) и в домакинства с двама възрастни под 65 години (12.6%). Сред едночленните домакинства рискът от бедност при жените е с 20.2 п.п. по-висок отколкото при мъжете. Ако в домакинството живее едно лице над 65 години, рискът от бедност е с 29.3 п.п. по-висок от домакинство, в което живее едно лице под 65 години.

Данните показват, че основният риск за изпадане в бедност на преобладаващата част от домакинствата в България се определя от тяхната икономическа активност и участието на пазара на труда. Разпределението на бедността по икономическа активност е изключително важна, тъй като най-непосредствено показва връзката между икономическите процеси и бедността. През 2017 г. относителният дял на бедните сред безработните лица достига цели 58.7%, следвани от дела на другите неактивни лица – 33.8% и пенсионерите – 32.4%. Тези тенденции сочат, че факторът безработица придобива все по-нарастващо влияние върху мащаба и равнището на бедността. През 2017 г. делът на бедните сред заетите лица намалява спрямо предходната година с 1.5 п.п. до 9.9%. Съпоставени с дела на безработните и икономически неактивните лица, от данните е видно, че наличието на работа на практика намалява в пъти вероятността за

[1] Наблюдението за доходите и условията на живот (EU-SILC) като част от Европейската статистическа система (ESS) се осъществява по единна методология, определена с Регламент № 1177/2003 на Европейския парламент и на Съвета, и осигурява информация за моментното състояние (cross-sectional data) и от повторени във времето (longitudinal data) изменения в доходите, равнище и структура на бедността и социалната изолация. Целевата съвкупност в изследването (EU-SILC) са всички обикновени домакинства и техните членове, живеещи на територията на страната в момента на наблюдение. Лицата, живеещи в колективни домакинства и в институции, са изключени като цяло от целевата съвкупност.

[2] Референтният период на представените в анализа и приложението данни е различен, с оглед на спецификата на информацията, която всяка институция събира и обработва.

попадане в риск от бедност. Същевременно, най-висок е относителният дял на работещите бедни с начално и без образование – 65.6%. За сравнение, делът на работещите бедни с висше образование е едва 1.8% Анализът на данните от индикаторите ясно показва, че бедността е тясно обвързана с нивата на образование и икономическата активност на работоспособното население.

Според данните от изследването през 2017 г. 30% от българите живеят в материални лишения, като този показател достига най-ниската си стойност спрямо предходните години: 43% през 2013 г.; 33.1% през 2014 г.; 34.2% през 2015 г. и 31.9% през 2016 г.

Разпределението на доходите в икономиката оказва директен ефект върху нивата на бедност и поради това данните за подоходното неравенство са важен инструмент при проследяването на относителната бедност. Основен индикатор за подоходното неравенство в рамките на ЕС е т.нар. Коефициент S80/S20. Данните за 2017 г. показват, че България е сред страните с най-високо подоходно неравенство. Доходите на най-богатите 20% от населението са 8.2 пъти по-високи спрямо тези на най-бедните 20%. Друг измерител на подоходното неравенство е Коефициентът на Джини. Прегледът и съпоставянето на данните през годините показва негативна тенденция на покачване на стойностите на коефициента – 35.4% през 2013 и 2014 г.; 37% през 2015 г.; 37.7% през 2016 г. и 40.2% през 2017 г.

Във връзка с поставените цели по ключови области в стратегията „Европа 2020“ от изследването на доходите и условията на живот (EU-SILC) се изчислява комбиниран показател за регулярен мониторинг на напредъка на страните при изпълнение на националните подцели. Показателят включва лица, живеещи в риск от бедност, с материални лишения и в домакинства на безработни или с нисък интензитет на икономическа активност. Комбинирането на трите показателя показва, че през 2017 г. 38.9% от населението са били в риск от бедност и социално изключване. Стойността на показателя намалява с 1.5 п.п. спрямо 2016 г.

Социалните трансфери имат съществена роля за намаляване на бедността. Данните за 2017 г. показват, че ако в доходите на домакинствата се включат доходите от пенсии, но се изключат останалите социални трансфери (обезщетения, социални и семейни помощи и добавки), равнището на бедност се повишава от 23.4% до 29.2%, или с 5.8 п.п. Съответно при изключване на пенсиите и останалите социални трансфери равнището на бедност нараства до 44.8%, или с 21.4 п.п.

Демографска ситуация

През 2017 г. текущата демографска ситуация в България се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението, ниски нива на раждаемост и високи нива на обща смъртност. Задълбочава се дисбалансът в териториалното разпределение на населението.

Като положителни тенденции през 2017 г. могат да бъдат отбелязани намаляването на детската смъртност, задържането на тоталния коефициент на плодовитост на нива, близки до средното за страните-членки на Европейския съюз, увеличаването на очакваната средна продължителност на живота, увеличаването на броя на сключените бракове, намаляването на бракоразводите, подобряването на жизнения стандарт и качеството на живот.

По данни на НСИ към 31 декември 2017 г. населението на България е 7 050 034 души, което представлява 1.4% от населението на Европейския съюз. В сравнение с 2016 г. населението на страната намалява с 51 825 души, или с 0.7%.

Намалението на населението в страната в резултат на отрицателния естествен прираст се дължи главно на високите нива на общата смъртност и на продължителния акумулиращ ефект на ниската раждаемост. Ниската раждаемост не може да компенсира значително по-високите нива на смъртност.

Най-значимата демографска тенденция в развитието на населението е процесът на застаряване. В края на 2017 г. лицата на 65 и повече навършени години са 1 481 908, или 21.0% от населението на страната. В сравнение с 2016 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.3 п.п, а спрямо 2001 г. – с 4.1 п.п.

Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените, отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 24.4%, а на мъжете – 17.4%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея – на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура – под, във и над трудоспособна възраст. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени[3] при определянето на възрастовите граници за пенсиониране. За 2017 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 61 години за жените и 64 години за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2017 г. е 4 248 хил. души, или 60.3% от населението на страната, като мъжете са 2 233 хиляди, а жените – 2 015 хиляди. През 2017 г. броят на трудоспособното население намалява с почти 56 хил. души, или с 1.3%, спрямо предходната година. Към края на 2017 г. над трудоспособна възраст са 1 736 хил. души, или 24.6%, а под трудоспособна възраст – 1 066 хил. души, или 15.1% от населението на страната. Икономическите последици от застаряването на населението върху пазара на труда и неговото функциониране са многопосочни: очаква се да намалява количеството и качеството на труда; очакват се неблагоприятни промени в образователното равнище на работната сила, професионалните компетенции и адаптивност към промените и др.

Пазар на труда

По данни от Наблюдението на работната сила на Националния статистически институт, основните показатели за икономическата активност през третото тримесечие на 2018 г. са както следва:

- Коефициентът на икономическа активност за населението на възраст 15-64 навършени години е 72.5%, като в сравнение със същото тримесечие на 2017 г. намалява с 0.3 п.п.;
- Коефициентът на заетост за населението на възраст 15-64 навършени години е 68.8%, като в сравнение със същото тримесечие на 2017 г. се увеличава с 0.3 п.п.;
- Коефициентът на безработица е 5.0%, или с 0.8 п.п. по-нисък в сравнение с третото тримесечие на 2017 г.;
- Икономически неактивните лица на възраст 15-64 навършени години са 1244.8 хил., или 27.5% от населението в същата възрастова група. От тях 78.8 хил., или 6.3%, са обезкуражени лица.

През третото тримесечие на 2018 г. общият брой на заетите лица на възраст 15 и повече навършени години е 3 205.3 хил., като 1 712.2 хил. са мъже и 1 493.2 хил. – жени. Относителният дял на заетите лица от населението на възраст 15 и повече навършени години е 53.3%, като при мъжете този дял е 59.4%, а при жените – 47.8%.

През третото тримесечие на 2018 г. броят на безработните лица е 168.3 хил., от които 97.2 хил. (57.7%) са мъже и 71.1 хил. (42.3%) – жени. Коефициентът на безработица е 5.0% и в сравнение с третото тримесечие на 2017 г. намалява с 0.8 п.п. Коефициентът на безработица за мъжете е 5.4%, а за жените – 4.5%. От всички

[3] Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

безработни лица 13.7% са с висше образование, 49.2% – със средно, и 37.1% – с основно или по-ниско образование. Коефициентите на безработица по степени на образование са съответно: 2.3% за висше образование, 4.3% за средно образование и 14.0% за основно и по-ниско образование. През третото тримесечие на 2018 г. продължително безработни (от една или повече години) са 105.2 хил., или 62.5% от всички безработни лица. Коефициентът на продължителна безработица е 3.1% – 3.4% за мъжете и 2.8% за жените. От общия брой на безработните лица 33.0 хил., или 19.6%, търсят първа работа.

През третото тримесечие на 2018 г. коефициентът на безработица за възрастовата група 15-29 навършени години е 8.2% – с 1.7 п.п. по-нисък в сравнение със същото тримесечие на 2017 г. При мъжете коефициентът на безработица (15-29 навършени години) е 8.8%, а при жените – 7.2%, като за посочения период намалява съответно с 1.5 и 2.2 п.п.

По данни от административната статистика на Агенцията по заетостта до м. октомври 2018 г. средномесечният брой на регистрираните безработни лица в дирекциите „Бюро по труда" е 203 668, като в сравнение със същия период на 2017 г. се наблюдава намаление от 14.5%. През периода януари-октомври 2018 г. средномесечното равнище на безработица е 6.2%, като спрямо същия период на 2017 г. намалява с 1.1 п.п.

От началото на годината до м. октомври 2018 г. младежите до 24-годишна възраст намаляват с 3 020 или 23.3%, достигайки до 9 963 средномесечно. Относителният им дял в общата структура на безработните е 4.9%. Средномесечният брой на младежите на възраст до 29 години през същия период е 26 619, със 7 114 или 21.1% по-малко спрямо периода януари-октомври 2017 г. Относителният им дял от всички безработни, регистрирани в бюрата по труда, е 13.1%. Средномесечният брой на продължително безработните лица намалява на годишна база с 23 247 или 25.8%, достигайки до 67 015. Относителният дял на групата намалява значително с 5 п.п. спрямо периода януари-октомври на 2017 г. и достига до 32.9%. Намаляват и безработните лица над 50 години. Средномесечният им брой е 80 615, като се отчита намалението с 13 618 или 14.5% на годишна база. Относителният им дял се запазва на 39.6%. В образователната структура на регистрираните безработни най-голям относителен дял заемат лицата с основно и по-ниско образование. На годишна база те намаляват с 18.3% или 20 019. Средномесечният им брой за периода януари-октомври 2018 г. възлиза на 89 515, а относителният им дял от общия брой регистрирани безработни е 44.0% (при 46.0% през същия период на 2017 г.). Лицата без квалификация и специалност формират най-голямата група в професионалната структура на безработните, включваща 108 804 лица средномесечно. Броят им намалява с 16.8% или 21 945, а относителният им дял – с 1.5 п.п. спрямо периода януари-октомври 2017 г. и достига до 53.4%.

Образование

Бедността и социалното изключване са един от факторите, обуславящи преждевременното напускане на училище като явление. По данни на Евростат делът на преждевременно напусналите образователната система в България в периода 2013 – 2017 г. като цяло бележи тенденция за увеличаване – за 2017 г. този дял е 12.7%, при 12.5% през 2013 г. Значителен положителен резултат се забелязва през последната година, като делът през 2017 г. е паднал с 1.1% (при 13.8% през 2016 г.). В същото време относителният дял на младежите между 20 и 24 години завършили най-малко средно образование за същия период има сравнително еднакви стойности, като през 2017 г. дори бележи ръст от 0.8% (85% - 2016 г. – 85.8% през 2017 г.).

Социални услуги

Социалните услуги имат ключова роля за подкрепа на децата и семействата, възрастните хора и хората с увреждания и насърчаване на тяхното социално включване. Политиката в областта на социалните услуги е насочена към предоставяне на повече социални услуги в общността и в домашна среда, развитие на дългосрочната грижа и реализиране на процеса на деинституционализация на грижата за децата, възрастните хора и хората с увреждания. Важно е и развитието на нови форми и модели на грижа, включително интегрирани междусекторни услуги, които да имат превантивни функции и да заместят съществуващите институции.

Към края на м. ноември 2018 г. социалните услуги в общността за деца, възрастни хора и хора с увреждания, финансирани от държавния бюджет са общо 1 152, в които има възможност за подкрепа на повече от 23 955 потребители. Ежегодно нарастват и средствата за финансиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейност. За 2018 г. те са увеличени с 19,5 милиона лева спрямо тези за 2017 г., като общият им размер е 230,9 милиона лева.

✓ **Анализ на ключовите политики:**

- ***Осигуряване на възможности за заетост и за повишаване на доходите от труд чрез активно включване на пазара на труда***

Ключов приоритет в Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 е осигуряването на възможности за заетост и повишаване на доходите от труд чрез активно включване на пазара на труда. Стратегията идентифицира липсата на заетост като една от основните причини за бедност и социално изключване. Планът за периода 2017-2018 г. съдържа широк спектър от мерки, които адресират проблема и насърчават активното включване на най-отдалечените от пазара на труда – неактивни лица, продължително безработни лица, безработни младежи, лица с ниска степен на образование, хора с увреждания и др.

Икономическото развитие на страната с потенциал за разкриване на работни места е важен фактор за намаляване на бедността. Активната политика на пазара на труда има положително въздействие върху икономическата активност, доколкото влияе върху предлагането на труд и подпомага бързите и качествени преходи на пазара на труда. През отчетния период политиката по заетостта бе насочена към подобряване на човешкия капитал, за да се подкрепи ръста на икономиката, като се подготвят кадри за работните места с необезпечено търсене. Специален акцент бе поставен на услугите за активиране на неактивни лица и осигуряване на изпреварващо обучение за удовлетворяване на потребностите на бизнеса. Действията, програмите и насърчителните мерки в националните планове за действие по заетостта, които се изпълняват ежегодно, допринасят за реализиране на приоритетите в Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020.

С националните планове за действие по заетостта също така се изпълняват цели и поети ангажименти на страната в областта на политиката по заетостта, произтичащи от Стратегията на ЕС „Европа 2020“, Актуализираната стратегия по заетостта 2013-2020 г. и Националната програма за реформи. Те са инструмент за реализиране на ключовите приоритети за разкриване на повече нови работни места и инвестиране в човешки ресурси.

През периода 1 януари 2017 г. – 31 октомври 2018 г. са обучени голям брой безработни лица по търсени на пазара на труда професии, активирани са много неактивни лица, което подобрява предлагането на работна сила. Работодателите са подкрепени да създават работни места в реалната икономика чрез финансиране на част от разходите за труд, което има положителен ефект за икономическия растеж. Постигнати са значителни резултати при изпълнението на Европейската гаранция за младежта и намаляване на безработицата сред младежите, особено от групата на

неактивните. Продължително безработните лица намаляват и се изпълнява Препоръката на Съвета относно тази целева група.

През последните години непрекъснато нараства търсенето на работна сила от бизнеса. През 2017 г. на първичния пазар на труда са заявени 197 815 свободни работни места, което е с 5% над очакванията за годината. Анализът на заявените свободни работни места на първичен пазар по икономически дейности показва, че от сферата на преработващата промишленост, търговията и хотелиерството има най-голямо търсене на работна сила. През периода януари-септември 2018 г. на първичния пазар на труда са заявени 135 850 свободни работни места, с 2 438 места (1.8%) повече от същия период на предходната година. Професионално-квалификационната структура на заявените места в реалната икономика отчита приоритетно търсене на неквалифицирана работна сила (76% от работните места). Следват ги местата за лица с работническа професия – 14.0%, а тези за специалисти са 10.0%.

В резултат на активните действия по отношение на работодателите, включително подобреното качество на извършваните сегментация, подбор и насочване към обявени в бюрата по труда и/или алтернативни източници свободни работни места, на първичния пазар на труда през 2017 г. са започнали работа 208 333 безработни лица. Вследствие на прилаганите политики и инструменти през 2017 г. е налице ускорен преход от състояние на безработица в заетост. За деветмесечието на 2018 г. на първичния пазар на труда са започнали работа 152 436 безработни лица, което е 77.6% от плановия показател за годината.

През периода януари 2017 г. – октомври 2018 г. със средства от държавния бюджет, по програми и насърчителни мерки от ЗНЗ е субсидирана заетостта общо на 49 156 лица, а в обучение са включени 21 114 безработни и заети лица. С подкрепа на Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 в заетост са включени 30 832 лица, а в обучение са включени 27 967 лица (включително в обучение за заети лица).

През 2017 г. са организирани 114 трудови борси, от които 62 специализирани (32 младежки, 9 за безработни лица в неравностойно положение, 4 за лица от ромската общност, 9 насочени към туризма, 3 към промишлеността, 3 към селското стопанство, 1 в сферата на електрониката и 1 в сферата на образованието). В резултат на участието си в трудовите борси работа са започнали 13 382 лица, от които 8 258 – регистрирани в бюрата по труда. Проведени са 650 форума „Ден на работодателя” с участието на 801 работодатели и 11 993 търсещи работи лица.

През периода януари-септември 2018 г. трудовите посредници и мобилните екипи за работа с ключови и структуроопределящи работодатели продължиха провеждането на периодични срещи с работодателите за предоставяне на информация за нови инициативи и посреднически услуги. Проведени са 111 общи и специализирани трудови борси и 486 Дни на работодателя, в резултат на което работа са започнали 9 191 лица.

На безработните лица, вкл. и от неравнопоставени групи на пазара на труда, се оказва подкрепа от мениджърите на случай, психолозите, трудовите и кариерните консултанти, насочена към мотивиране за активно поведение на пазара на труда и подобряване пригодността за заетост. През 2017 г. мениджърите на случай, назначени по НП „Активиране на неактивни лица” (27 бр.), са подпомогнали трудовата и социална интеграция на 6 278 безработни лица, от които 1 315 младежи до 29 години и 3 136 продължително безработни. Психолозите в бюрата по труда (30 бр.) са предоставили услуги по психологическо подпомагане/консултиране индивидуално и групово на общо 17 112 безработни лица. Назначените 88 ромски медиатори по Програмата са активирали и мотивирали за регистрация в бюрата по труда 7 729 неактивни и обезкуражени лица от ромския етнос. От тях реализация на пазара на труда са намерили 2 378 лица. Трудовите посредници – ромски медиатори са ангажирани с

провеждането на периодични срещи с работодатели, представители на ромски неправителствени организации и др.

През деветмесечието на 2018 г. по Програмата средномесечно са работили 79 ромски медиатори, 93 младежки медиатори, 26 мениджъри на случай, 29 психолози и 72 организатори, назначени през м. септември 2018 г. в общинските администрации, ангажирани с организацията и изпълнението на работата на лицата на социално подпомагане, полагащи обществено-полезен труд.. В дейности, свързани с изпълнение на Националната стратегия за интеграция на ромите, са обхванати 32 065 безработни, самоопределили се като роми, което е около 93% от регистрираните в бюрата по труда безработни лица, определили се като представители на този етнос. Осигурена е заетост на 14 804 лица

Една от групите в риск от изпадане в продължителна безработица са ромите. За подобряване на достъпа до пазара на труда на ромите и тяхната интеграция Агенцията по заетостта изпълнява дейности по реализиране на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. През 2017 г. 46 293 лица, самоопределили се като роми, са обхванати по различните дейности в Плана. Осигурена е заетост на 19 144 лица: чрез включването им в различни програми, проекти и насърчителни мерки за заетост и обучение и на първичния пазар на труда. През 2017 г. в дейности за професионално ориентиране и мотивиране за активно поведение на пазара на труда са включени 24 945 безработни роми, в т.ч., 12 141 са включени в „Ателие за търсене на работа“ (АТР). През деветмесечието на 2018 г. в дейности, свързани с изпълнение на Националната стратегия за интеграция на ромите, са обхванати 32 065 безработни, самоопределили се като роми. Осигурена е заетост на 14 804 лица.

Прегледът на изпълнението на този приоритет показва едни от най-сериозните положителни резултати, като в резултат на извършените дейности през разглеждания период се наблюдава положителна промяна по отношение на икономическата активност на трудоспособното население, коефициентите на заетост и безработица. Това се дължи както на преки ефекти от вливането на средствата в икономиката (откриване на работни места), така и на косвени ефекти (намирайки изражение в повишаване на качеството на заетите и работната сила като цяло). Последните се проявяват и в допълнително увеличаване на производителността на труда. Същевременно, по-високата заетост и редуцирана безработица позволяват ускоряване на растежа на доходите.

- ***Осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование***

Намаляването на риска от отпадане от образование чрез превръщането на училището в по-привлекателно място за учениците и привличането отново в училище на тези, които вече са отпаднали; осигуряване на равен достъп до предучилищно и училищно образование, квалификация и обучение на лицата над училищна възраст чрез компенсиращи мерки; осигуряване на достъп до курсове за огрмотяване на възрастни; информирането и привличането на родителите и другите членове на общността към каузата за образоване на децата и учениците – това са все политики и мерки, които ще подобряват показателите на страната ни както по отношение на отпадналите от училище, така също и по отношение дела на преждевременно напусналите училище, което ще окаже пряко влияние върху бедността и социалното изключване.

Значимо място в политиките за превенция на отпадането от училище е отделено на подобряване на обхвата на децата в предучилищното образование и повишаване на неговото качество. Непосещаването на детска градина повишава риска децата да имат последващи затруднения в училище, които обикновено се проявяват още в началния етап на основното образование и могат да станат евентуална причина за отпадане от училище. Увеличаването на времето за задължително предучилищно образование е

стъпка, чрез която ще се подобрят условията за ранна социализация и за развитието на умения, необходими при постъпване в училище, което е особено необходимо за деца, чийто майчин език е различен от българския език.

Една от водещите причини за преждевременното напускане на училище са социално-икономическите. Поради този факт усилията на институциите и по-конкретно на Министерството на образованието и науката (МОН), детските градини, училищата и общините е насочено към подпомагане на децата и учениците от семейства в тежко социално-икономическо положение. В тази връзка са и заложените мерки и дейности по отношение на деца и ученици от семейства в неравностойно социално положение, свързани с осигуряване на транспорт, осигуряване на познавателни книжки/учебници, помагала и пособия, дрехи, обувки, хранене, облекчения за родителите при заплащане на такси в детски градини и други.

Засилени са и дейностите по отношение на децата и учениците със специални образователни потребности (СОП). Към 2017 г. са подпомогнати 14 029 деца и ученици със СОП, от тях 8 835 подпомагани от Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦППО) и 5 194 – от назначени екипи в училище или детска градина. Педагогическите специалисти през предходната година, които работят с тези деца и ученици са 2 448, от тях 1 044 специалисти от РЦППО и 1 404 специалисти от детските градини и училищата

Лицата, напуснали преждевременно училище и никога не посещавали училище в повечето случаи нямат и професионална квалификация, и не притежават умения, които да подпомогнат реализацията им на пазара на труда. Спрямо тези лица в момента се осъществяват и до 2020 г. е предвидено да продължат да се изпълняват мерки за:

- осигуряване на условия за огрaмотяване и за усвояване на учебно съдържание чрез проект BG05M20P001-3.004 „Огрaмотяване на възрастни – Фаза 1“ по ОП НОИР. През месец февруари 2017 г. е издадена заповед на министъра на образованието и науката за стартиране на курсовете за огрaмотяване на възрастни. Стартирали са обучения в 123 училища, формирани са 263 групи, в които са включени 3 343 обучаеми;
- създаване на единна система за ориентиране през целия живот – чрез утвърждаване на центровете за кариерно ориентиране на учениците в България по проект BG05M2OP001-2.001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование” по ОП НОИР. За 2017 г. отчетената стойност към 30.06.2017 г. е 57 603 ученици, обхванати от системата за кариерно ориентиране, което е 58% от планирания индикатор за тази година. Към същата дата 7 364 ученици са получили индивидуална консултация за кариерно ориентиране и е достигнат 37% от заложения индикатор за годината;
- популяризиране на възможностите за професионалното образование и обучение до придобиване на професионална квалификация във формалната образователна система – от професионалните училища. За периода от 01.01.2016 г. до 31.07.2017 г. общо 3 207 младежи до 29 години са включени в обучение за придобиване на професионална квалификация.

По Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. (ОП РР 2014-2020) към средата на 2018 г. в изпълнение на Приоритет № 2 Осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование (Мярка: Мониторинг на физическата среда за осигуряването на задължителна предучилищна подготовка на децата и осигуряване на допълнителна подкрепа) са модернизирани 7 образователни институции с капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование – 8 298 ученици, от които представители на маргинализирани групи, включително роми, облагодетелствани от модернизирана образователна инфраструктура – 659 лица. Следва да се има предвид, че по общо 97 сключени договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (ДБФП) за образователна инфраструктура ще бъдат модернизирани 387 образователни институции с капацитет

на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование – 251 780 ученици, от които представителите на маргинализирани групи, включително роми, които ще бъдат облагодетелствани от модернизирана образователна инфраструктура – 19 247 лица.

По Проект BULA/2016/013 „Анализ на нагласите на учителите и оценка на качеството на учебната среда като основна информация за оценка на въздействието на съвместната инициатива на Министерството на образованието и науката и УНИЦЕФ за насърчаване на приобщаващото образование в детските градини“ е събрана информация за нагласите на учителите към приобщаващото образование, факторите, които влияят върху тези нагласи и качеството на образователната среда в детски градини в България. През 2017 г. по Проект МС-50/09.08.2017 г. „Външна оценка на изпълнението на Националната стратегия за интеграция на ромите – 2016 г.“ е изследвано влиянието на дългосрочната дълбока бедност в сегрегирани малцинствени групи върху заучената безпомощност на родителите и невъзможността им да мотивират децата за образователни постижения. Идентифицирани са възможности за количествено операционализиране на емпирични индикатори за ефикасност на мерките при изследване на нагласите на тези групи за образование с оглед формулиране на индикатори в стратегиите. През 2017-2018 г. по Проект ДСД-3/06.04.2017 г. „Мерки за преодоляване на демографската криза в Република България“, са изследвани проблемите в нормативната уредба и провежданите политики за по-добро включване на деца от уязвими групи в образование. Предложени са промени в нормативната уредба и провежданите политики за включване на деца от уязвими групи в образование.

След преглед на дейностите, заложени в този приоритет може да се направи заключение, че се полагат целенасочени усилия за подобряване на достъпа до образование на деца и ученици от семейства в неравностойно социално положение, което е идентифицирано като едно от предизвикателствата пред политиката по социално включване. Също така, засилени са дейностите в подкрепа на децата със специални образователни потребности и повишаване на квалификацията както на лицата, напуснали преждевременно училище, така и на тези, които никога не са посещавали училище.

- ***Осигуряване на равен и ефективен достъп до качествено здравеопазване***

В рамките на Програма БГ 07 „Инициативи за обществено здраве“, осъществявана с финансовата подкрепа на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 са предоставени здравни услуги чрез домашни грижи за бременни жени и деца до 3-годишна възраст с фокус върху рискови групи чрез изпълнението на 3 проекта. В програмата се съдържат и дейности, насочени към подобряване на достъпа до качествени сексуални и репродуктивни здравни услуги за подрастващи (на възраст 10-19 години) и други уязвими групи.

С много добри резултати е проектът „Достъпни здравни грижи за бременни жени, майки и деца до 3 години от рискови групи“, чрез които са проведени 2 078 консултации на бременни жени и деца до 3 години в София. В проекта са участвали 64 експерти, сред които 15 акушер-гинеколози, 21 акушерки, 9 медиатори, 3 обучители и други експерти.

Чрез проекта „Осигуряване на здравни услуги в домовете на бременни жени и деца до 3-годишна възраст с фокус върху рисковите групи и ромското население в Руен, Камено и Бургас“ бе подобрен достъпът и качеството на здравните услуги за представители на уязвими групи в общините Бургас, Камено и Руен. Проведени са 2 193 консултации на бременни жени и млади майки, 20 курса на обучение по следните теми: грижи за деца, здравеопазване на новороденото, родителство, хранене на детето, профилактика, грижи за бременни жени, инфекции, предавани по полов път, контрацепция.

„Подобряване на здравето на майките и децата чрез предоставяне на здравни услуги в домовете на бременни жени и деца до 3 години“ е третият реализиран проект, който осигури 750 домашни посещения на бременни жени (сред които 303 ромски жени), 3 001 домашни посещения на деца до 3 години (сред които 1 801 деца с ромски произход) от района на Столична община.

В резултат на проект „Създаване на Център за семейно планиране и превенция на репродуктивното здраве при деца и юноши на възраст 10-19 години“ в Пловдив е създаден Център за семейно планиране, сексуално и репродуктивно здраве, обзаведен и оборудван с четири стаи за пациенти, два медицински кабинета и конферентна зала. Обзаведените и оборудвани медицински кабинети, стаите за пациенти и конферентната зала на новия център се използват за медицинска и психологическа помощ и подкрепа за сексуалното и репродуктивното здраве и семейно планиране на младите хора от целевата група. Проведени са гинекологични консултации на 604 момичета (над 50% роми). 96 младежи (повече от 50% роми) са преминали консултации с медицински специалисти и психолози за сексуално здраве и семейно планиране. Проведени са 32 дейности за здравно образование. Активните кампании в ромските квартали създадоха контакти и доверие между медицинските специалисти и младите момичета и момчета. Контактите с НПО и училищата в ромските квартали допринесоха за популяризирането на дейностите на центъра.

В рамките на проект „Превенция на сексуалното и репродуктивното здраве на подрастващите на възраст от 10 до 19 години със специален фокус върху уязвимите групи, особено ромското население в Разград“ бяха проведени медицински прегледи на 900 подрастващи и 25 психологически консултации с подрастващи. Бяха направени 22 събития с образователни цели – сексуално и репродуктивно здраве, превенция на наркотични и ракови заболявания.

Проект „Възможност за мисия: по-добро сексуално и репродуктивно здраве на младите хора от уязвими общности – начини за преодоляване на неравнопоставеността в здравеопазването“ включва дейности за повишаване на осведомеността, създаване на групи за взаимопомощ и разпространение на информация, подготовка на информационни материали. Проектът се реализира сред маргинализираните общности (до голяма степен асоциирани като роми) в 14 места в България. Като се има предвид ниското равнище на осведоменост, свързано със здравните въпроси и особено в областта на сексуалното и репродуктивното здраве, проектът допринесе за по-добро познаване и по-отговорно поведение. Дейностите, свързани със създаването на групи за самоподдържане и информация, както и разработените информационни и промо материали, имаха особено голямо въздействие.

С оглед приоритетите на Министерството на здравеопазването (МЗ) по отношение на майчиното и детско здраве беше осигурена устойчивост при изпълнението на дейностите от Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве (2014-2020). Чрез програмата, със средства от държавния бюджет, се финансират дейности, които са извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които няма осигурено финансиране от други източници. Целевите групи на програмата са деца, бременни и родилки без оглед техния здравноосигурителен статус. В изпълнение на мерките от програмата средствата са предоставени на лечебни заведения за здравни дейности, свързани с ранната диагностика и комплексното лечение на определени заболявания, за които няма осигурено финансиране от други източници и имат значителен здравен ефект. По програмата се финансира дейността на 31 Здравно-консултативни центъра за майчино и детско здраве (ЗКЦ) във всички областни болници. ЗКЦ предоставят информационни, логистични и координационни услуги, както и специализирани медицински консултации, включително и домашни посещения, психологическа подкрепа и превенция на изоставяне на деца, на родилки и бременни с патология на бременността, деца с увреждания, деца с хронични заболявания, недоносени деца. По програмата се финансират и изследвания и

консултации в рамките на биохимичен скрининг за бременни за оценка на риска от раждане на дете с болест на Даун, други анеуплоидии, спина бифида, аненцефалия и тежък дефект на коремната стена. През 2017 г. са изследвани са 19 166 бременни, а към 31.08.2018 г. – 12 391.

Наред с това, по реда на Наредба № 26 от 2007 г. за предоставяне на акушерска помощ на здравнонеосигурени жени и за извършване на изследвания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на деца и бременни жени, през 2017 г. 6 782 здравнонеосигурени родилки са получили акушерска помощ по клинична пътека „Раждане“, а 2 493 здравнонеосигурени бременни са обхванати с профилактичен преглед, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, по време на бременността.

С цел ранно откриване и навременна интервенция при увреждане на слуха при новородени в лечебни заведения, в които има разкрити родилни/неонатологични структури, в рамките на програмата е въведен масов неонатален слухов скрининг. През периода 1 януари – 31 декември 2017 г. са извършени общо 55 919 изследвания, което представлява 87.43 % от всички живородени деца в страната. С оглед данните, които сочат, че през 2015 г. са обхванати едва 42.37% от живородените, а през 2016 г. – 79.67%, може да се отбележи, че по отношение на обхвата на скрининга се наблюдава трайна тенденция за увеличение. При 0.98% от децата са констатирани отклонения от нормата, поради което са насочени към допълнителен преглед и изследвания от лекар-специалист.

В изпълнение на дейност: „Ограничаване възникването и разпространението на заразни болести чрез ваксинопрофилактика и надзор на заразните болести“ през 2017 г. МЗ сключи договори за доставка на всички ваксини за задължителни и целеви имунизации за изпълнение на Националния имунизационен календар на обща стойност 46 млн. лв. За извършените доставки на ваксини по договорите за 2017 г. са изплатени 35 211 228 лв., като плащанията продължават и през настоящата година. Осигурените ваксини са своевременно разпределени на Регионалните здравни инспекции за обхващане на подлежащите деца и възрастни с ваксини срещу социалнозначими ваксинопредотвратими заболявания[4].

И през 2017 г. Регионалните здравни инспекции (РЗИ) продължиха извършването на микробиологични, вирусологични, серологични и паразитологични изследвания за носителство на чревни патогенни микроорганизми, за внасяни паразитози и за малария (от м. април до м .октомври 2017 г.) на всички новопостъпили в регистрационно-приемателните центрове за настаняване на бежанци. Извършени са 450 имунизации с комбинирана ваксина срещу дифтерия, тетанус, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б и трикомпонентна ваксина срещу морбили, паротит и рубеола на лица до 15 навършени години с открито производство за предоставяне на статут на бежанец или право на убежище, които нямат документи за извършени профилактични имунизации. Проведен е от РЗИ текущ здравен контрол върху санитарно-хигиенното състояние и битовите условия във всички центрове за настаняване на бежанци на Държавната агенция за бежанците към Министерския съвет. Няма регистрирани епидемични взривове сред чужденците в местата за настаняване, както и сред населението в районите, в които се настаняват чужденци и на територията на цялата страна.

През 2017 г. на територията на страната са регистрирани епидемични взривове от морбили на територията на области Пловдив, Пазарджик и Монтана. Общият брой на заболелите е 165 лица, основно сред ромските общности. Най-засегната е възрастовата група на новородените с 36 заболели/заболяемост 55.67‰, следвани от децата на възраст 1-4 години (47 случая/заболяемост 17.70‰) и 5-9 г. (24

[4] Постигнатият имунизационен обхват е посочен в таблицата (*в Приложение*) за изпълнението на заложените мерки за периода 2017-2018 г.

случая/заболяемост 6.87‰). При 67 от заболелите не е провеждана имунизация срещу морбили, а при 21 – няма данни за приложена ваксина. Регистриран е 1 смъртен случай при дете под 1-годишна възраст. Регулярно се изготвя седмична справка за епидемичната обстановка в страната, която се публикува на Интернет страницата на МЗ.

Прегледът на посочените по-горе дейности показва, че приоритетите на МЗ са свързани с осигуряването на майчиното и детското здраве, ваксинопрофилактика, осигуряване на акушерски грижи на бременни жени, без оглед на техния здравноосигурителен статус, които са изключително важни с цел осигуряване на равен достъп до качествено здравеопазване за превенция на здравето на тези уязвими групи. Също така е поставен фокус и върху превенцията на сексуалното и репродуктивното здраве на подрастващите на възраст от 10 до 19 години със специален фокус върху уязвимите групи, особено ромското население, което продължава да бъде най-уязвима група в това отношение.

- ***Премахване на институционалния модел на грижа и развитие на междусекторни услуги за социално включване***

Основният стратегически подход е свързан с формиране и прилагане на политика за превенция на бедността и социалното изключване чрез предоставяне на комплексна и интегрирана подкрепа. Сред ключовите акценти са: подобряване на нормативната уредба в областта на социалните услуги, продължаване и финализиране на процеса на деинституционализация на грижата за деца; изпълнение на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания; повишаване качеството на услугите; осигуряване на финансова устойчивост на системата от социални услуги; разширяване на мрежата от социални услуги в общността и домашна среда за възрастни хора и хора с увреждания.

В резултат на предприетите действия, свързани с процеса на деинституционализация и разкриване на нови социални услуги, се наблюдава устойчива тенденция за увеличаване на броя на социалните услуги в общността за деца и възрастни хора и хора с увреждания през последните години. Към 01.12.2018 г. общият брой на социалните услуги в общността е 1 152 (619 за деца и 533 за възрастни хора и хора с увреждания), с общ капацитет 23 955 места. В периода от началото на 2018 г. до края на м. октомври 2018 г., председателят на Държавната агенция за закрила на детето е издал 114 лицензa за предоставяне на същия брой социални услуги за деца, като от тях 21 са за иновативни услуги. Към 17.12.2018 г. в регистъра на доставчиците на социални услуги към Агенцията за социално подпомагане са вписани 886 доставчици на социални услуги за предоставяне на 1 852 броя социални услуги за деца и пълнолетни лица. Бързото разпространение на тези услуги отразява практическата им приложимост, както и тяхната важна роля за превенция на риска от бедност и създаването на условия за пълноценното включване на уязвимите групи в обществото.

Актуализираният план за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“, приет от Министерския съвет през м. октомври 2016 г., съдържа мерки за изпълнение на следващия етап от процеса на деинституционализация на грижата за деца в страната до 2025 г. Мерките са групирани в няколко основни направления: осигуряване на социални и интегрирани услуги за ранна интервенция и превенция в семейна среда; осигуряване на грижа в семейна среда за деца в риск, които не се отглеждат от биологичните си родители и поетапно закриване на домовете за медико-социални грижи за деца; осигуряване на социални услуги и подкрепа в общността за децата, настанени в домовете за деца, лишени от родителска грижа и децата от тези домове, напускащи системата за грижа; осигуряване на социални, здравни и интегрирани здравно-социални услуги за децата с увреждания; повишаване на ефективността на системата за гарантиране на правата на децата; осигуряване на необходимата

инфраструктура. Изпълнението на актуализирания план се подкрепя от Европейските структурни фондове и най-вече от ОП РЧР и ОП РР 2014-2020 г.

С Решение на Министерския съвет през м. януари 2018 г. е приет План за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, който обхваща мерките за първия етап от изпълнението на процеса на деинституционализация на пълнолетните лица. В него са включени и дейности за оценка на потребностите и изследване на желанията на пълнолетните лица, които ползват услуги в специализирани институции, с цел планиране на втория етап от процеса на деинституционализация на грижата за лицата с увреждания и възрастните хора, който трябва да бъде завършен до 2034 г. Основните групи мерки по Плана са: осигуряване на подкрепа в домашна среда и в общността на лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа; осигуряване на качествени социални услуги в общността за лица, настанени в специализирани институции с недобри условия на живот и качество на грижа и поетапно закриване на институции; повишаване на ефективността на системата за дългосрочна грижа и изграждане и ремонт на необходимата инфраструктура за предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги. Най-сериозният фокус в Плана е поставен върху спешното осигуряване на качествени условия за живот на лицата с умствена изостаналост и с психични разстройства, които в момента са настанени в специализираните институции с недобри условия и недобро качество на грижата. Финансирането на Плана се осъществява със средства от държавния бюджет, ОП РЧР 2014-2020 г. и ОП РР 2014-2020 г.

Реформата в областта на системата на социалните услуги е един от най-важните приоритети в работата на МТСП. В обхвата на предприетите на национално ниво действия за реформи на сектора на социалните услуги беше разработен проект на Закон за социалните услуги. В процеса на консултирането на концепцията на закона участваха широк кръг заинтересовани страни, включително представители на неправителствени организации, социалните партньори, академичните среди и др. Чрез ЗСУ се цели да се подобрят механизмите за планиране, финансиране, контрол и мониторинг на услугите, както и да се повиши тяхното качество, ефективност и устойчивост.

По този приоритет е налице съществен напредък по изпълнението на заложените мерки и дейности. Ключов момент тук е предприетата реформа в областта на социалните услуги, имаща за цел подобряването на планирането, финансирането, качеството, мониторинга и контрола на социалните услуги. Специален акцент в реформата в сферата на социалните услуги се поставя върху реализирането на процеса на деинституционализация, развитието на услугите в общността, включително и в домашна среда и върху интегрираните здравно-социални услуги.

- ***Осигуряване на устойчивост и адекватност на социалните плащания***

Политиката в областта на социалната закрила и равните възможности се реализира съгласно Закона за социално подпомагане (ЗСП) и Правилника за неговото прилагане (ППЗСП), Постановление № 17 на МС от 31.01.2007 г. за определяне на условията и реда за разходване на целевите средства за диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на лица, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес, Закона за военноинвалидите и военопострадалите, Закона за ветераните от войните. В ЗСП и ППЗСП са регламентирани видовете помощи, предназначени да подкрепят нуждаещи се лица и семейства, които живеят под определен защитен доход, за задоволяване на основните им жизнени потребности. Считано от 01.01.2017 г. е извършена промяна на чл. 8 от ППЗСП, като социалните помощи се отпускат на лица и семейства по настоящ адрес. За периода 2017-2018 г. е осигурена материална подкрепа и подпомагане на хората с най-ниски доходи чрез прилагане на диференциран подход,

подобряване целенасочеността на мерките и оптимизиране на разходите и целева социална защита за отопление на хората с ниски доходи през зимния период.

Важна промяна в областта на политиката за социално подпомагане през 2017 г., което засяга и други политики, като закрилата на детето, хората с увреждания и др. беше предложеното увеличение на гарантирания минимален доход (ГМД) от 65 на 75 лв., което има ефект по отношение на месечните социални помощи, еднократните помощи по ЗСП и при целевите помощи за отопление. С Постановление на Министерския съвет № 305 от 19.12.2017 г. се промени размерът на гарантирания минимален доход на 75 лв., в сила от 01.01.2018 г. Така се създадоха обективни нормативни предпоставки за разширяване на обхвата на подпомаганите лица и семейства и за увеличаване на размера на социални помощи и интеграционни добавки.

През 2017 г. за отоплителен сезон 2017/2018 г. се направиха поредните нормативни промени с цел повишаване на ефективността на програмата. Те бяха свързани с промяна на адреса за подаване на заявления-декларациите за отпускане на целева помощ за отопление, като те вече се подават в дирекциите „Социално подпомагане“ по настоящ адрес. Също така бяха въведени коригиращи коефициенти, с които се намалява размерът на пенсията спрямо датата на нейното определяне. Изменението беше с цел да не се допусне отпадане на пенсионери, които са получавали целева помощ за отопление от Програмата за целево енергийно подпомагане само поради осъвременения размер на пенсията им. Размерът на целевата помощ се увеличи на 73,02 лв. месечно. През 2018 г. за отоплителен сезон 2018/2019 г., освен недопускане отпадане на пенсионери от програмата вследствие на увеличението на пенсиите от 1 юли 2018 г., се регламентира механизъм за автоматично осъвременяване на корекционния коефициент в съответствие с разпоредбата на чл. 100, ал. 1 от Кодекс за социално осигуряване (КСО). Размерът на целевата помощ за отопление е 74,83 и компенсира изцяло увеличението на цената на електроенергията.

През 2017 г. бяха предприети действия за извършване на промени в Закона за интеграция на хората с увреждания и Правилника за неговото прилагане, които са в сила от началото на 2018 г. С промените се постигна по-добро регулиране на изискванията за социална интеграция на хората с увреждания и упражняване на техните права, установяването на ефективен механизъм за определяне на необходимата социална подкрепа на хората с трайни увреждания и намаляването на административната тежест. В изпълнение на Решение на Народното събрание през 2017 г. се разработи и прие Методика за извършване на социална оценка при определяне на индивидуалните потребности на хората с увреждания, съгласно чл. 12, ал. 1 от Закона за интеграция на хората с увреждания. Методиката има за цел да даде възможност за предприемане на адекватни подкрепящи действия, базирани на извършената социална оценка.

През 2017 г. стартира работата по промяна на механизма на изплащането на целевите помощи за изработване, покупка и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия. С Постановление № 60 на Министерския съвет от 23 април 2018 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания, обнародвано в ДВ, бр. 36 от 27.04.2018 г., бе определен нов ред за отпускане на целеви помощи за помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия и засилване на контрола при предоставянето на същите. Измененията и допълненията са в сила от 1 юли 2018 г. и имат за цел да създадат условия за по-добра подкрепа и постигане на независим начин на живот за хората с увреждания.

През 2018 г. бе разработен и приет Закон за изменение и допълнение на Закона за интеграция на хората с увреждания, който е обнародван в Държавен вестник бр. 60 от 20.07.2018 г. Промените са в сила от 20.07.2018 г. и имат за цел минимизиране на риска от лишаване на хората с трайни увреждания от месечна добавка за социална интеграция, посредством синхронизиране на нормативната уредба в областта на

политиката за интеграция на хората с увреждания. По този начин бе гарантиран размера на месечната добавка за социална интеграция и се осигури непрекъснатост при упражняване правата на лицата с увреждания. За периода 2017-2018 г. са създадени условия за осигуряване на равни възможности за пълноценен живот на хората с увреждания, чрез осъществяване на социално- икономическата им защита, под формата на изплатени месечни добавки за социална интеграция и целеви помощи за покупка и ремонт на помощни средства, приспособления и съоръжения и медицински изделия.

Децата са особено уязвима група и в много по-голяма степен са застрашени от риск от бедност и социално изключване, поради своята зависимост от грижата на възрастните. Бедността сред децата е в пряка зависимост от факторите, пораждащи бедност при техните родители, а именно ниско образование, липса на заетост, недостатъчни доходи и т.н. Поради това, за намаляване на детската бедност са важни всички мерки, свързани с насърчаване на заетостта и съвместяването на личния и професионалния живот, като особено важни са и мерките за достъп до качествено образование и здравеопазване.

За осигуряване на подкрепа за децата и техните семейства, съществен принос има предоставянето на финансова подкрепа. Отчитайки значимостта на тази подкрепа, в Закона за държавния бюджет на Република България за 2018 г. за изплащане на всички видове семейни помощи за деца са предвидени общо 568 683 000 лв. С най-масовата семейна помощ (месечната помощ за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст) се очаква да бъдат подкрепени над 672 000 деца средномесечно.

С цел по-добра целенасоченост и същевременно осигуряване на подкрепа за повече семейства с деца са въведени промени със Закона за държавния бюджет на Република България за 2018 г. в Закона за семейни помощи за деца от 01.01.2018 г. Промените са свързани с увеличение на доходния критерий за еднократната помощ при бременност, еднократната помощ за ученици, записани в първи клас, и месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година от 400 лв. на 450 лв. За месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 от ЗСПД от 01.01.2018 г. се въведе различен ред за определянето на доходния критерий. За този вид месечна помощ, която се предоставя на най-много семейства, се въведе двоен доходен критерий, в зависимост от който се определя не само достъпът до помощта, но и нейният размер. При доходен критерий до 400 лв. месечната помощ се предоставя в пълен размер, а при доходен критерий от 400,01 лв. до 500 лв., включително месечната помощ е в размер на 80 на сто от пълния размер на помощта. Увеличени са и размерите на месечните семейни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 от ЗСПД при доходен критерий до 400 лв., както следва:

- за семейство с едно дете – от 37 лв. на 40 лв.;
- за семейство с две деца – от 85 лв. на 90 лв.;
- за семейство с три деца – от 130 лв. на 135 лв.;
- за семейство с четири деца – от 140 лв. на 145 лв., като за всяко следващо дете в семейството помощта за семейството расте с 20 лв.

През 2018 г. са извършени промени в Закона за семейни помощи за деца (обн. ДВ, бр. 88 от 2018 г.), с които считано от 01.01.2019 г. се въвежда нов вид месечна помощ за дете без право на наследствена пенсия от починал родител. Помощта цели гарантиране на достъп до финансова помощ при равни условия за всички деца без право на наследствена пенсия, както и да се отговори на потребността от специална защита и подкрепа на децата, които не се отглеждат от двамата си родители поради смърт в семейството.

През м. юли 2017 г. е приет Закон за изменение на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2017 г. (ЗИЗБДОО), на основание на който минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от

КСО стана 180 лв. от 1 юли 2017 г. (увеличение с 11.5 на сто) и 200 лв. от 1 октомври 2017 г. (увеличение с 11.1 на сто). От 1 юли 2018 г. минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст нарасна с 3.8 на сто и е 207,60 лв. Размерът на социалната пенсия за старост също беше повишен два пъти през разглеждания период. От 1 юли 2017 г. размерът ѝ беше повишен от 118,14 лв. на 120,98 лв., а от 1 юли 2018 е 125,58 лв.

За 2017 г. тежестта на една година осигурителен стаж във формулата за изчисляване размера на пенсията се увеличи от 1.1 на 1.126, което е увеличение с 2.36 на сто. За 2018 г. тежестта на една година осигурителен стаж е 1.169, като процентът на нарастването в сравнение с този през 2017 г. е по-висок – 3.8 на сто. С новата, по-висока тежест на осигурителния стаж се преизчислиха и вече отпуснатите пенсии, вместо да бъдат осъвременени на основание на разпоредбата на чл. 100, ал. 1 от КСО. (така нар. „швейцарско правило“). В тази връзка, от 1 юли 2017 г. и 1 юли 2018 г. бяха преизчислени пенсиите за трудова дейност с по-високата тежест на осигурителния стаж.

През 2017 г. пенсионерите, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях за м. април 2017 г. бе в размер до 314 лв. включително, получиха еднократна допълнителна сума към пенсиите си в размер на 40 лв. Броят на пенсионерите, получили „великденска“ добавка е 1 262 000. На всички пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях за м. декември 2017 г. бе в размер до 321 лв. включително, се изплати еднократна допълнителна сума в размер на 40 лв. Броят на пенсионерите, получили „коледна“ добавка е 1 207 782. През 2018 г. допълнителна сума в размер на 40 лв. беше изплатена на всички пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях за м. април 2018 г. е в размер до 321 лв. включително. Броят на пенсионерите, получили „великденска“ добавка е 1 226 698 пенсионери. Добавка в размер на 40 лв. към пенсиите си за м. декември 2018 г. ще бъде изплатена и на 1 290 600 пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях за м. декември 2018 г. е в размер до 348 лв. включително.

В условията на ограничени финансови възможности, намаляване на работната сила в страната и застаряване на населението, значителна е ролята на социалните трансфери за намаляване на бедността. В тази връзка, ключово за изпълнението на дейностите по този приоритет, свързани с предприети стъпки за подобряване на целенасочеността на социалните помощи, усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на семейните помощи и социалното подпомагане, провеждане на пенсионната реформа и повишаване доходите на пенсионерите е фокусът върху адекватността и координираността на мерките.

- ***Подобряване на капацитета и взаимодействието в сферата на образованието, здравеопазването, заетостта и социалните услуги при реализиране на общи цели за социално включване***

За гарантиране на предприета реформа в системата на социалните услуги и в отговор на изключително динамичното развитие на сектора и нарастващата потребност от гъвкави и разнообразни социални услуги, е разработен проект на Закон за социалните услуги (ЗСУ). С него се цели осигуряване на достъпност, качество, ефективност и насърчаване на публично-частното партньорство при предоставянето на социалните услуги. Законопроектът урежда и интегрираното предоставяне на подкрепа. При координация и взаимодействие с други системи се предвижда интегрирано предоставяне на подкрепата. В този случай лицата ще се подкрепят чрез дейности и/или услуги от различни сектори, като всяка дейност и услуга се предоставя, организира, управлява, контролира и финансира съгласно установения за нея ред. Интегрираното предоставяне на подкрепа може да се организира от общините,

органите, институциите или доставчиците чрез създаване на обща среда, в която да се осъществяват дейностите и услугите чрез осигуряване на достъпа на лицата до различните дейности и услуги или осигуряване на координацията и съвместната работа на специалистите, извършващи дейностите и услугите от различните сектори. За тази цел е предвиден координационен механизъм при интегрирано предоставяне на подкрепа от различни системи. Това ще се осъществява на практика като съответните органи, институциите и доставчиците на услуги, които отговарят за дейностите и услугите за лицето, изготвят съвместен план за предоставяне на подкрепата.

В изпълнение на националната политика за деинституционализация през 2018 г. Министерство на здравеопазването закри Дом за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) – Враца и ДМСГД – Силистра за деца до 3-годишна възраст. Предстои до края на годината в гр. Силистра да бъде разкрит първият Център за комплексно обслужване за деца с увреждания и хронични заболявания (ЦКОДУХЗ), в който ще се оказва подкрепа на семействата на деца с увреждания и хронични заболявания за назначаване и провеждане на ранна диагностика, диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация на децата.

С цел преход към бърза и устойчива заетост на безработните лица се предоставят посреднически услуги с прилагане на гъвкав, индивидуализиран и интегриран подход чрез 73 Центъра за заетост и социално подпомагане (ЦЗСП) на територията на страната. Основните цели на ЦЗСП са свързани с подобряване на координацията и взаимодействието между Агенцията за социално подпомагане (АСП) и Агенцията по заетостта (АЗ) чрез прилагане на пилотен модел за съвместно комплексно обслужване на гражданите от уязвими групи и индивидуализиране на услугите. Предоставянето на комплексни услуги в подкрепа на уязвими групи чрез мултидисциплинарен и междусекторен подход от съвместни екипи на АСП и АЗ има за цел превенция на социалното изключване и подобряване качеството на живот, както и изграждане на плавен преход между пасивно получаване на помощи към включването на лицата в трайна заетост. Преходът от пасивни функции по предлагане към активни, предполага индивидуализирано предоставяне на услуги към различните действащи лица на пазара на труда с оглед посрещането на техните нужди по-гъвкаво и точно. Важно е осигуряването на консултиране „лице в лице", кариерно и професионално ориентиране, диалог, мотивиране, предлагане на възможности и перспективи за развитие.

Чрез интегрирания модел на административно обслужване ЦЗСП предоставят консултиране, ориентиране и информиране с цел улесняване достъпа на безработни лица и хора, получаващи социални помощи, до заетост и възможности за социално включване чрез по-активни услуги за намаляване периода на социално подпомагане. ЦЗСП могат да извършват координирано взаимодействие между системите за социално подпомагане и за насърчаване на заетостта в търсене на възможност за социалното включване и осигуряване на заетост на уязвими групи.

Към 30.09.2018 г. в общините, в които функционират 73 ЦЗСП са регистрирани общо 50 535 безработни лица, като 17 709 от тях са обект на социално подпомагане. В резултат от работата на ЦЗСП през деветмесечието на 2018 г. общо 9 509 безработни лица на социално подпомагане са устроени на работа /7 074 лица – на първичен пазар на труда, 995 – по програми и мерки по ЗНЗ и 1 440 лица – по схеми по ОП РЧР 2014-2020 г., 877 лица са включени в обучение, а 12 877 са получили подкрепа и мотивация за активно поведение на пазара на труда.

През деветмесечието на 2018 г. приоритет в дейността на центровете е прилагането на нови услуги в подкрепа на продължително безработните лица. В практиката на 8 ЦЗСП (Кърджали, Силистра, Търговище, Стара Загора, Перник, „Люлин" София, Казанлък, Ботевград) е въведена услугата „Семейно трудово консултиране", която предоставя комплексна услуга на цялото семейство на продължително безработните лица, обект на социално подпомагане, както и на

семействата от групите в риск. През деветмесечието от нея са се възползвали 399 семейства със 1 060 членове. В резултат от съвместната работа на екипите на ЦЗСП, 263 лица от тези семейства са устроени на работа (168 – на първичен пазар на труда, 38 – по програми и мерки по ЗНЗ и 57 – по схеми по ОП РЧР 2014-2020 г.), 63 лица са включени в обучение, 651 са получили услуги за активно поведение на пазара на труда (включване в АТР, психологическо подпомагане, работа с кейс-мениджър и др.). Посочените семейства са получили и услуги за социално подпомагане, в т.ч.: социална подкрепа на родители с деца – 99 семейства; превантивна работа с децата – 51 семейства; получили съдействие за записване и/или редовно посещаване на училище или предучилищна подготовка – 46 семейства; насочени към услуги от други институции – 179 семейства.

Към 17 функциониращи ЦЗСП в общини с висок процент на продължително безработни лица – Белица, Стралджа, Тервел, Върбица, Никола Козлево, Елена, Стражица, Ружинци, Вълчедръм, Лом, Криводол, Бяла Слатина, Борован, Раковски, Карлово, Девин, Своге са създадени 64 изнесени приемни, в които се обслужват 78 населени места с повече от 4 600 безработни лица. Мобилните екипи в изнесените приемни предоставят комплексна интегрирана услуга на безработни лица, обект на социално подпомагане. От началото на годината чрез изнесените приемни на ЦЗСП са регистрирани 5 736 безработни лица, от които 2 128 са безработни лица, обект на социално подпомагане, 1 846 от тях са продължително безработни, с регистрация в бюрото по труда повече от 12 месеца. В резултат от работата на изнесените приемни и екипите на ЦЗСП 778 лица са постъпили на работа (480 – на първичен пазар на труда, 110 – по програми и мерки по ЗНЗ, 188 – по схеми по ОП РЧР 2014-2020 г.), 93 лица са включени в обучение, а 748 са получили услуги за активно поведение на пазара на труда.

Въведен е в практиката на дирекциите „Бюро по труда“ унифициран формуляр „Споразумение за интеграция в заетост” (СИЗ), като част от индивидуалния план за действие на продължително безработните лица, в контекста на специфичната препоръка за подпомагане на интеграцията им на пазара на труда от единна точка за контакт.

През м. септември 2018 г. е изготвен първият официален анализ за прилагане на СИЗ в заетост в ЦЗСП за периода юни-юли 2018 г. Данните от 73-те ЦЗСП показват, че към края на м. септември 2018 г. в тях са сключени СИЗ с 11 608 продължително безработни лица, като от тях 9 468 лица са с основно, начално и по-ниско образование. С цел преодоляване на бариерите пред интеграцията в заетост 1 150 продължително безработни лица са насочени към услуги от други институции, въпреки липсата на национално рамково споразумение между институции от държавната и местна власт. В резултат от предоставянето на комплексна интензивна подкрепа, услугите за активно поведение на пазара на труда и обучението, 2 293 продължително безработни лица са постъпили на работа.

През 2017 г. Министерският съвет прие промени в Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП) и Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (ППЗСПД), свързани с по-добрата обвързаност на предоставянето на семейни и социални помощи с редовното посещение на предучилищна и училищна подготовка. Промените са въз основа на създадения с Решение на МС № 373 от 5.07.2017 г. Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. С промените в ППЗСП се регламентира месечната целева помощ за заплащане на наем на общински жилища за самотен родител на дете/деца в предучилищна и училищна възраст да се отпуска, ако детето редовно посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължителна предучилищна подготовка на

децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние. Промените в ППЗСПД са в следните направления:

- видът на помощта в натура при предоставяне на еднократната помощ за дете, записано в първи клас и при предоставяне на месечната помощ до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, в случаите, в които детето е в задължителна предучилищна и училищна възраст, се определя по предложение на директора на училището, в което детето е записано;
- помощите в натура за пълно или частично заплащане на такса за детска ясла или детска градина, за пълно или частично заплащане на такса за детска кухня или столово хранене или за пълно или частично заплащане за участието на детето в организирани от училището/детската градина мероприятия се предоставят чрез заплащане на съответните такси или средства от дирекция „Социално подпомагане“.

През периода 2014-2017 г. е извършен анализ на широк кръг от здравни поведения и психологически променливи при българските юноши сред национална представителна извадка на лица на възраст между 11-15 години с цел получаване на национална представителна база данни за индикатори, свързани със здравето, благополучието и демографските и психосоциалните фактори, които оказват влияние, както и с цел осъществяване на сравнение на международно равнище с юноши на същата възраст от 43 страни. В резултат на извършения анализ, е изградена методология за оценка на: здравето, благополучието и агресията, на техните демографски, психологически, социокултурни и социоикономически детерминанти при юноши от три възрастови групи. Включени са националните данни за България в международната база данни за кроскултурни сравнения. Разработени са препоръки за подобряване на психичното благополучие на юношите, чрез училищни инициативи по отношение на семейството и училището. Разпространени са резултатите от изследването сред научната общност, държавни институции и неправителствени организации, работещи в областта на детското здравеопазване. Анализът е извършен по Проект „Здраве, поведение и качество на живот при български юноши в училищна възраст: тенденции, рискови фактори, социални въздействия“.

Прилагането на иновативни подходи при предоставянето на интегрирани услуги за превенция и преодоляване на социалното изключване е важен фактор за създаването на условия и възможности за участие на уязвимите групи в обществения живот. Успешен пример са предприети действия за интегрирано предоставяне на услуги на безработни лица, получаващи социални помощи, с цел улесняване на достъпа до заетост и възможности за социално включване. Пример за прилагането на интегриран подход е и по-добрата обвързаност на предоставянето на семейни и социални помощи с редовното посещение на предучилищна и училищна подготовка.

- ***Осигуряване на достъпна среда – физическа, институционална и информационна и достъпен транспорт***

Предвид естеството на заложените мерки в това приоритетно направление, съществен принос за реализацията на голяма част от тях има ОП РР 2014-2020 г. По Оперативната програма към средата на 2018 г. е постигнато понижаване на годишното потребление на първична енергия от обществените сгради с 10 771 822 kWh/година, 513 домакинства са преминали в по-горен клас на енергийно потребление и 354 468 кв. м. незастроени площи са създадени или рехабилитирани в градските райони. Следва да се има предвид, че по 201 сключени договора за безвъзмездна финансова помощ (ДБФП) за повишаване на енергийната ефективност ще бъде постигнато понижаване на годишното потребление на първична енергия от обществените сгради с 68 478 196,77 kWh/година и 6 470 домакинства ще преминат в по-горен клас на енергийно потребление. По 10 сключени ДБФП за градски транспорт ще бъдат постигнати 344,54 км дължина на нови или подобрени линии на обществения транспорт. По 40 сключени ДБФП за подобряване на градската среда ще бъдат създадени или рехабилитирани 3

966 256,56 кв. м. незастроени площи в градските райони. Към 31.08.2018 г. 92 752 жилища са преминали в по-горен клас на енергийно потребление по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради.

За осигуряване на достъпна среда в сферата на културата през първото полугодие на 2018 г. Министерството на културата изготви проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство, който е приет от Народното събрание и обнародван в ДВ, бр. 89 от 26.10.2018 г. Една от предложените промени е свързана с чл. 187 за осигуряването на безплатен вход и за придружителите на хора с увреждания при посещенията им в музеите, с което се разширява достъпа до културното наследство. Продължава изпълнението на Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби. Реализирани са програми за подкрепа на творчески проекти в областта на сценичните изкуства, любителското творчество, читалищното дело и за развитие на обществените библиотеки, като тенденцията е увеличение на средствата по тези програми и съответно броя на реализираните дейности. С проектните сесии се цели разширяване на достъпа на населението до висококудожествени произведения на театралното, музикалното и танцовото изкуство. От голямо значение е и подкрепата на творчески проекти в областта на любителското творчество, които се реализират предимно от мрежата от читалища в страната. Тези проекти са с насоченост както към детски и младежки дейности, така и за активен живот на възрастните хора. Чрез тях се постига формиране на национално самосъзнание, съхраняване на културната идентичност на етническите общности, интеграция на ромите, възпитание в толерантност и интеркултурен диалог, интеграция на хора с увреждания и развитие на творческия потенциал. За насърчаване на четенето и достъпа до съвременна литература са осъществени конкурсни сесии за издаване на книги в различни направления: българска и преводна художествена литература; българска и преводна хуманитаристика; литература за деца и юноши; културно-историческо наследство и съвременна култура, както и за обновяване на фондовете на обществените библиотеки. В ход са и проекти за реконструкция на сгради на училища по изкуствата и културата.

Прегледът на дейностите откроява области на въздействие, които независимо че търпят положително развитие, изискват предприемането на допълнителни мерки и постигането на по-съществени резултати. Едни от тях са осигуряването на достъпна среда. В повечето случаи ограниченията на средата са сериозна пречка за участието на уязвимите групи и в частност, хората с увреждания в обществения живот. Тези обстоятелства поставят необходимостта от ускоряване на дейностите в различни направления – осигуряване на физически достъп до обществени сгради, жилища, открити пространства и др., осигуряване на достъп до информация и комуникация, осигуряване на достъп до публични услуги.

- ***Подобряване на жилищните условия на уязвими групи и подкрепа на бездомните***

По ОП РР 2014-2020 предстои по 13 сключени ДБФП да бъдат рехабилитирани 473 социални жилища в градските райони и 2 223 представители от маргинализирани групи, включително роми, ще се ползват от модернизирана социална инфраструктура. Към 31.08.2018 г. в изпълнение на Мярка: Осигуряване на достъп до жилищно настаняване е изработен проект на Национална жилищна стратегия 2018-2030 г., който е в процес на обществено обсъждане и консултации. Предстои приемането на документа от МС.

По отношение на жилищното включване и подкрепата на бездомните ключово предизвикателство и приоритет е задълбочаването на усилията за подобряване на координацията между отделните заинтересовани институции и организации на всички нива – национално, регионално и местно. Въпреки че се изпълняват конкретни

дейности, имащи отношение към този проблем, е налице необходимост от цялостна хармонизирана политика, отчитаща комплексните потребности на бездомните лица.

- ***Работа в партньорство за преодоляване на бедността и социалното изключване и техните последствия***

Проучването и обмена на добри практики между държавите-членки на ЕС и заинтересованите страни на национално и местно ниво за преодоляване на бедността и социалното изключване са важни за насърчаване на взаимното учене между страните-членки и за идентифицирането и трансфера на добри практики. Изпълнението на тази дейност с фокус върху основаващи се на доказателства подходи, има съществен принос за подобряване на прилаганите политики на национално ниво за превенция и намаляване на бедността и осигуряване на качествена и ефективна подкрепа на уязвимите групи. Ключов инструмент за изграждането на мрежи и обмяната на опит и добри практики между страните-членки в областта на социалната закрила и социалното включване са провежданите в рамките на европейския ОМК партньорски проверки, в които България участва ежегодно.

Изпълнението на този приоритет е подкрепено в рамките на ОП РЧР 2014-2020 г. чрез процедурата „Транснационални партньорства“, насочена към трансфер и въвеждане на социални иновации, добри практики, партньорски подходи към намиране на решения за общи проблеми, изграждане на специфични умения за партньорство и др., в сферите на пазара на труда, социалното включване, здравеопазването, равните възможности и недискриминацията, условията на труд и изграждането на административния капацитет в тях.

Важен елемент на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 и особено необходим за успешното й реализиране е частта, посветена на координацията и взаимодействието между заинтересованите страни. Предвид многостранния и комплексен характер на политиката за социално включване, основните параметри, по които е необходимо да бъде постигнат напредък, включват: припознаване на общата национална политика на всички нива на управление; подобряване на механизмите за изпълнение и координация на всички нива на управление между заинтересованите страни и свързаното с това прилагане на добри механизми за отчетност, мониторинг и анализ, в изпълнението на което е и разработването на настоящия отчет за изпълнението на Плана за действие за периода 2017-2018 г. за изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020

II. Приложение – таблица за изпълнението на заложените мерки за периода 2017-2018 г.

ОТЧЕТ НА ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПЕРИОДА 2017-2018 Г. ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ 2020

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
Приоритет № 1 Осигуряване на възможности за заетост и за повишаване на доходите от труд чрез активно включване на пазара на труда				
Мярка 1: Повишаване на пригодността за заетост на безработни лица чрез предоставяне на обучение за придобиване на квалификация				
1.1.1. Организиране и провеждане на обучение за придобиване на професионална квалификация по заявка на работодателя, при условията и по реда на чл. 63 от ППЗНЗ	През отчетния период е организирано и проведено професионално обучение за придобиване на професионална квалификация на безработните лица по заявка на работодатели. Със средства от държавния бюджет са финансирани разходите за професионално обучение, стипендии и транспортни разходи на включените в обучение лица. На успешно завършилите е осигурена заетост за срок не по-кратък от 6 месеца след приключване на обучението. През отчетния период януари 2017 г. – октомври 2018 г. в обучение са включени 269 лица (през 2017 г. – 163 безработни лица; през периода януари-октомври 2018 г. – 106 лица).	720 лица, включени в обучение и 720 – в последваща заетост	МТСП, АЗ Партньори: Работодатели, обучаващи институции	
1.1.2. Организиране и провеждане на обучение на възрастни, финансирано	През отчетния период е организирано и проведено от ЦРЧРРИ професионално обучение на безработни лица. В	4 953 лица, включени в обучение	МТСП, АЗ Партньори:	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
със средства от държавния бюджет (Център за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи и Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение”)	изпълнение на Двугодишните планове за обучение, провеждано от ДП БГЦПО (2016-2017 г. и 2018-2019 г.) безработни лица от уязвимите групи на пазара на труда са подкрепени чрез включване в професионално ориентиране, професионално обучение и обучение за придобиване на ключови компетентности. Проведено е и обучение на обучаващи на възрастни, в т. ч. наставници. Със средства от държавния бюджет са финансирани разходите за професионално ориентиране, професионално обучение, обучение по ключови компетентности, стипендии, квартирни и транспортни разходи на включените в обучение лица. През отчетния период януари 2017 г. – октомври 2018 г. в обучение са включени 4 331 лица (през 2017 г. в обучение в ЦРЧРРИ са включени 292 лица, а в обучение в ДП БГЦПО – 2 057 лица, през периода януари-октомври 2018 г. в ЦРЧРРИ – 265 лица, а в ДП БГЦПО – 1 717 лица).		Работодатели, обучаващи институции	
1.1.3. Обучение и заетост по проекти на социалните партньори	През 2017 г. са реализирани следните проекти: - проект „Стъпка напред“ (АИКБ); - проект „Квалифицирани кадри за бизнеса“ (БСК);	8 209 лица, включени в обучение и 3 285 лица, включени в субсидирана и несубсидирана заетост	МТСП, АЗ Партньори: Социални партньори	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	- проект „КРОС“ (БТПП); - проект „Шанс за работа – 2017“ (КНСБ); - проект „Хоризонти 2“ (КТ „Подкрепа“); - проект „Нова перспектива II“ (ССИ) – безработните лица са подпомогнати чрез включване в професионално обучение, обучение по ключови компетентности и включване в заетост. През 2018 г. се реализират следните проекти: - проект „Рестарт“ (АИКБ); - проект „Обучение за заетост“ (БСК); - проект „КРОС – БИ“ (БТПП); - проект „Ние също можем“ (КНСБ); - проект „Хоризонти 3“ (КТ „Подкрепа“); - проект „Надграждане чрез нови възможности за обучение и заетост“ (ССИ) – безработните лица са подпомогнати чрез професионално обучение, обучение по ключови компетентности и включване в заетост. През отчетния период януари 2017 г. – октомври 2018 г. са обучени 16 375 лица, а в заетост са включени 7 698 лица (през 2017 г. са обучени 8 351 лица, а в заетост са включени 3 663 лица; през периода			

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	януари-октомври 2018 г. са обучени 8 024 лица, а в заетост са включени 4 035 лица).			
1.1.4. Насърчаване на разкриването на работни места за обучение чрез работа (дуална система на обучение) (чл. 46а от ЗНЗ)	В изпълнение на насърчителната мярка се подпомагат безработни лица за придобиване на квалификация. Със средства от държавния бюджет са финансирани разходи за професионално обучение, част от трудовото възнаграждение и осигуровките, средства за наставник. През отчетния период януари 2017 г. – октомври 2018 г. 112 лица са включени в дуално обучение (през 2017 г. 39 безработни лица са включени в дуално обучение, а през периода януари-октомври 2018 г. – 73 лица).	154 лица, включени в дуално обучение и заетост	МТСП, АЗ Партньори: Работодатели, обучаващи институции	
1.1.5. Насърчаване на работодателите да наемат хора с трайни увреждания (Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания; Национална програма „Асистенти на хора с увреждания”, Програма „Кредит без лихва за хора с увреждания“; чл.51, ал.2 от ЗНЗ; чл. 52 от ЗНЗ)	По НПЗОХТУ са осигурени възможности за заетост на хора с трайни увреждания. Със средства от държавния бюджет са финансирани трудовото възнаграждение, осигуровки и допълнителни разходи по трудовото и осигурителното законодателство за период до 24 месеца. През 2017 г. НПАХУ е допълнена и развита с дейността „помощник-възпитател“ за подпомагане развитието на деца с увреждания. Реализирана е и дейността „личен асистент” за заетост на	6 075 лица, включени в заетост	МТСП, АЗ Партньори: Работодатели	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	безработни лица, които полагат грижи за хора с трайни увреждания. По чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ се насърчават работодателите да наемат безработни лица с трайни увреждания. Мярката по чл. 52 от ЗНЗ насърчава заетостта на пълно или непълно работно време на безработни лица с трайни увреждания, включително военноинвалиди. През отчетния период на работодатели, разкрили работни места и осигурили заетост на лица от целевата група, са финансирани разходи за труд за период до 6 месеца – част от трудовото възнаграждение, осигуровки и допълнително възнаграждения по трудовото законодателство. През отчетния период януари 2017 г. – октомври 2018 г. е осигурена заетост на 17 132 лица (през 2017 г. по НПЗОХТУ – 2 606 лица, по АХУ – 2 331 лица, по чл. 51, ал. 2 – 303 лица, по чл. 52 – 276 лица; през периода януари-октомври 2018 г. по НПЗОХТУ – 2 309 лица, по АХУ – 2 206 лица, по чл. 51, ал. 2 – 477 лица, по чл. 52 от ЗНЗ – 125 лица.). От тях в заетост по нови договори за 2017 г. и 2018 г. са включени 6 499 лица.			
1.1.6. Организиране и провеждане на младежки трудови борси	През 2017 г. са проведени 32 специализирани трудови борси за младежи. През периода януари-октомври	32 проведени специализирани трудови борси за младежи за 2017	АЗ Партньори:	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	2018 г. са проведени 56 специализирани трудови борси за младежи.	г.	Работодатели	
1.1.7. Операция „Обучение на възрастни, преминали курсове за огрмотяване” по ОПРЧР 2014-2020 г.	Няма включени лица през 2017 г. Към края на м. октомври 2018 г. в обучение са включени 408 лица.	Интеграция на уязвимите групи на пазара на труда, които са с основно и по-ниско образование (под ISCED 3) или са без образование; Безработни лица с ниска степен на образование – 6 000 лица; Безработни участници с ниска степен на образование, които при напускане на операцията придобиват квалификация – 4 225 лица	АЗ Партньори: Асоцииран партньор МОН	
Мярка 2: Осигуряване на заетост за уязвими групи на пазара на труда				
1.2.1. Изпълнение на програми и насърчителни мерки, финансирани със средства от държавния бюджет, в подкрепа на интеграцията на пазара на труда на безработни лица от уязвимите групи (Програма „Мелпомена”; чл. 43а; чл. 46; чл. 50; чл. 51, ал.1; чл. 53а; чл. 55г, 55г за наставници; чл. 55д	НП „Мелпомена“ подпомага дейността на театрите в страната. По програмата се разкриват работни места, на които се наемат безработни лица. Със средства от държавния бюджет са финансирани трудовите възнаграждения, осигуровки и допълнителни разходи по трудовото законодателство за период не по-дълъг от 12 месеца. Насърчителната мярка по чл. 46 от ЗНЗ допринася безработните лица да придобиват професионален опит в реална работна среда чрез стажуване.	2 854 лица, включени в заетост	МТСП, АЗ Партньори: Работодатели	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
от ЗНЗ)	На работодател, разкрил работно място и осигурил заетост на безработно лице, са предоставяни стимули – финансиране на част от разходите за труд за период до 6 месеца. Мярката по чл. 50 от ЗНЗ осигурява подкрепа за предприемачеството. Със средства от държавния бюджет са субсидирани първите 5 разкрити работни места в микропредприятия за период до 9 месеца. Финансирани са част от разходите за трудово възнаграждение, здравни и социални осигуровки и допълнителни възнаграждения по трудовото законодателство. По чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ се насърчават работодателите да наемат безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца, безработни лица до 24-годишна възраст, безработни лица с основно или по-ниско образование и безработни лица на възраст над 50 години. По условията на разпоредбата на чл. 53а от ЗНЗ са финансирани разходи за труд на работодатели, които осигуряват заетост на самотни родители и майки с деца до 5-годишна възраст – част от трудовото възнаграждение и задължителни плащания по трудовото и осигурително			

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	законодателство за период до 6 месеца. По условията на мярката по чл. 55г от ЗНЗ се разкриват работни места за чиракуване под ръководството на наставник. Целева група са безработни лица с основно или по-ниско образование и без квалификация. През отчетния период със средства от държавния бюджет са финансирани разходите на работодателите за труд – част от трудовото възнаграждение и допълнителни плащания по трудовото и осигурителното законодателство. Заетостта на лицето е субсидирана за период до 6 месеца. Финансирано е допълнително възнаграждение за наставник. Мярката по чл. 55д от ЗНЗ стимулира разкриването на „зелени работни места“, които допринасят за опазване на околната среда. Стимулите за работодателите са: финансиране на разходи за труд – част от трудовото възнаграждение и допълнителни плащания по трудовото и осигурителното законодателство за определен период. През отчетния период е осигурена заетост на 5 242 лица безработни лица и 189 наставници (през 2017 г. по НП „Мелпомена“ – 226 лица, по чл. 46 – 98 лица, по чл. 50 – 932 лица,			

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	по чл. 51, ал. 1 – 781 лица, по чл. 53а – 366 лица, по чл. 55г – 131 лица, по чл. 55г за наставници – 109 лица, по чл. 55д – 165 лица; през периода януари – октомври 2018 г. по НП „Мелпомена“ – 309 лица, по чл. 46 – 41 лица, по чл. 50 – 657 лица, по чл. 51, ал. 1 – 1 191 лица, по чл. 53а – 191 лица, по чл. 55г – 88 лица, по чл. 55г за наставници – 80 лица, по чл. 55д – 66 лица). От тях в заетост по нови договори за 2017 г. и 2018 г. са включени 3 168 безработни лица и 110 наставници.			
1.2.2. Насърчаване на работодателите да наемат продължително безработни лица (Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица, чл. 55в от ЗНЗ)	Програмата допринася за повишаване на пригодността за заетост на продължително безработни лица. Реализира се с предимство в региони с равнище на безработица над общото за страната. На работодателите се предоставят субсидии за трудово възнаграждение и осигуровки за период до 12 месеца. Целева група по насърчителната мярка по чл. 55в от ЗНЗ са безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация в бюрото по труда не по-малко от 12 месеца. Стимулират се работодатели, които наемат лица от целевата група. Със средства от държавния бюджет са финансирани разходите за трудово	1 560 лица, включени в заетост	МТСП, АЗ Партньори: Работодатели	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	възнаграждение, осигуровки и допълнителни възнаграждения по трудовото законодателство за период до 6 месеца. НП „Помощ за пенсиониране“ (НП ПП) осигурява подкрепа при прехода от безработица към заетост и пенсиониране при по-възрастните. Целевата група обхваща безработни лица над 58 години. Със средства от държавния бюджет са субсидирани разходите за трудово възнаграждение и допълнителни плащания по трудовото и осигурително законодателство за срок не по-малко от 3 и не повече от 24 месеца. Мярката по чл. 55а от ЗНЗ се реализира в подкрепа на безработни лица в предпенсионна възраст. Със средства от държавния бюджет са финансирани разходи за труд – част от трудовото възнаграждение, осигуровки и допълнителни възнаграждения по трудовото законодателство за период до 6 месеца. През отчетния период е осигурена заетост на 7 193 лица (през 2017 г. по ПОЗПБЛ – 4 019 лица, по чл. 55в от ЗНЗ – 535 лица; през периода януари-октомври 2018 г. по ПОЗПБЛ – 2 294 лица, по чл. 55в от ЗНЗ – 345 лица). От тях в заетост по нови договори за 2017 г. и 2018 г. са включени 3 101 лица.			

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
1.2.3. Насърчаване на работодателите да наемат лица в предпенсионна възраст (Национална програма „Помощ за пенсиониране”, чл.55а от ЗНЗ)	НП „Помощ за пенсиониране“ осигурява подкрепа при прехода от безработица към заетост и пенсиониране при по-възрастните. Целевата група обхваща безработни лица над 58 години. Със средства от държавния бюджет са субсидирани разходите за трудово възнаграждение и допълнителни плащания по трудовото и осигурително законодателство за срок не по-малко от 3 и не повече от 24 месеца. Мярката по чл. 55а от ЗНЗ се реализира в подкрепа на безработни лица в предпенсионна възраст. Със средства от държавния бюджет са финансирани разходи за труд – част от трудовото възнаграждение, осигуровки и допълнителни възнаграждения по трудовото законодателство за период до 6 месеца. През отчетния период е осигурена заетост на 3 605 лица (през 2017 г. по НП ПП – 999 лица, по чл. 55а от ЗНЗ – 972 лица, през периода януари – октомври 2018 г. по НП ПП – 1 210 лица, по чл. 55а от ЗНЗ – 424 лица). От тях в заетост по нови договори за 2017 г. и 2018 г. са включени 1 527 лица.	850 лица, включени в заетост	МТСП, АЗ Партньори: Работодатели	
1.2.4. Подкрепа на безработни лица без професия, без	НП „Активиране на неактивни лица“ (НП АНЛ) е насочена към активиране и включване на пазара на труда на	3 474 лица, включени в заетост, 225 лица, включени в обучение	МТСП, АЗ Партньори:	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
квалификация или с нетърсена на пазара на труда професионална квалификация (Национална програма „Активиране на неактивни лица”; Национална програма за обучение и заетост на бежанци; Регионални програми за заетост и обучение; чл.55 от ЗНЗ)	неактивни лица чрез предоставяне на услуги, съобразени с техните индивидуални потребности. По програмата са работили ромски медиатори, младежки медиатори, мениджъри на случай и психолози. По условията на насърчителната мярка (чл. 55 от ЗНЗ) се предоставят стимули на работодатели, които разкриват работни места и наемат безработни лица, изтърпели наказание лишаване от свобода. През отчетния период е осигурена заетост на 7 655 лица (през 2017 г. по НП АНЛ – 207 лица, НПОЗБ – 129 лица, регионални програми – 4 490 лица, през периода януари-октомври 2018 г. по НП АНЛ – 369 лица, НПОЗБ – 121 лица, регионални програми – 2 336 лица, чл. 55 от ЗНЗ – 3 лица). От тях в заетост по нови договори за 2017 г. и 2018 г. са включени 4 460 лица.		Работодатели	
1.2.5. Операция/Проект „Обучения и заетост” по ОП РЧР 2014-2020 г.	През 2017 г.: - Включени в заетост – 5 486 лица; - Включени в обучение – 1 446 лица. През 2018 г.: - Включени в заетост – 1 242 лица, от тях 947 лица са включени в директна заетост, а 295 – в заетост след преминато обучение;	Интеграция на безработни лица на възраст над 29 години, регистрирани в ДБТ, в заетост при работодател в реалния сектор или институции на местно самоуправление чрез обучения, съобразени с	АЗ Партньори: Работодатели, бизнес организации, администрации на местната власт, както и	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	Включени в обучение – 101 лица	индивидуалните нужди на работното място и субсидия за заетост; неактивни и безработни лица над 29 години – 7 400 Неактивни и безработни лица с трайни увреждания, на възраст над 29 години, регистрирани в ДБТ - 800	общински предприятия по чл. 52 от ЗОС	
1.2.6. Поддържане на база с данни на работодатели, с цел посредничество за реализация на търсещите и получилите международна закрила на пазара на труда	274 лица, търсещи международна закрила са намерили реализация на пазара на труда.	Брой лица, търсещи и получили международна закрила, реализирани на пазара на труда	ДАБ при МС Партньори: МТСП, АЗ, ДБТ, работодатели, НПО	
1.2.7. Насочване и включване на лицата, получили международна закрила, в програми за заетост и обучение по ОП РЧР	През 2017 г. в дирекции „Бюро по труда” в страната са регистрирани като безработни 23 лица с предоставена международна закрила (лица с бежански и хуманитарен статут). На работа с посредничеството на ДБТ са устроени 13 лица. През периода 01.01.2018 г. – 30.06.2018 г. в ДБТ в страната са регистрирани като безработни 15 лица. На работа с посредничеството на ДБТ са устроени 13 лица. Към 01.07.2018 г. с активна регистрация в ДБТ в страната са	Брой лица, получили международна закрила, включени в програми за заетост и обучение	ДАБ при МС Партньори: МТСП, АЗ, ДБТ, работодатели и бизнес организации, НПО	По данни на АЗ.

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	5 лица с предоставена международна закрила (лица с бежански и хуманитарен статут).			
1.2.8. Предоставяне на занимания по български език, арт, спорт и готварство в местата за временно настаняване на чужденци, търсещи международна закрила по проект „Бежанци“	1466 лица, търсещи международна закрила са били включени в заниманията.	Брой лица, включени в заниманията	Каритас-София и Си Ви Ес – България Партньори: ДАБ при МС	Информацията е предоставена от ДАБ.
Мярка 3: Реинтеграция на преждевременно напусналите образователната система				
1.3.1. Създаване на условия в професионалните училища за придобиване на квалификация по професии на лица, отпаднали или преждевременно напуснали образователната система	1 634 учещи във вечерна форма на обучение; 10 179 учещи в задочна форма на обучение.	Брой придобили квалификация по професия	МОН Партньори: МТСП, МК, ММС, бизнес организации и други заинтересовани страни	
Мярка 4: Ефективно финансиране на достъпа до образование и обучение				
1.4.1. Превръщане на училището в по-привлекателно място за учениците с цел превенция на напускане на образователната система и повторно включване в образователната система	➢ 322 305 ученици	За целия период на реализация на проекта: - Брой ученици, включени в дейности за повишаване мотивацията за учене чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности	МОН	По процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M20P001-2.004 „Развитие

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	➢ 92%	– 320 000; - Дял на училищата, предлагащи дейности за повишаване мотивацията за учене чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности – 70 %.		на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности („Твоят час“) – Фаза 1“ по ОП НОИР.
1.4.2. Изграждане и прилагане на система за кариерно ориентиране на ниво училище и консултиране в различните възрастови групи за мотивиране за продължаване на образованието и придобиване на квалификация	➢ 107 277 ученици ➢ 28 ➢ 19%	За целия период на реализация на проекта: - Брой ученици, обхванати от системата за кариерно ориентиране – 100 000 ученици от I до XII клас; - Брой подкрепени центрове за кариерно ориентиране – 28; - Дял на учениците, включени в дейности по кариерно ориентиране, които са получили индивидуална консултация за кариерно ориентиране – 20%.	МОН	По процедура BG05M20P001-2.001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ по ОП НОИР.

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
1.4.3. Въвеждане на Система на ранно предупреждение в детски градини и училища в Северозападния и Югоизточния район от ниво 2.(Система)		Първи етап – учебната 2016/2017 г. –въвеждане на Системата в 9 области, 19 общини и 50 институции на техните територии от двата района от ниво 2; Втори етап – учебната 2017/2018 г. – не по-малко от 30 общини; до 150 училища и до 50 детски градини; 2018 г. – анализ на резултатите от апробирането и предложение за постепенно въвеждане на Системата във всички райони от ниво 2	МОН, РУО Партньори: Общини	По мярката дейността е прекратена. В момента действа Постановление № 100 от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.
1.4.4. Осигуряване на допълнителни гъвкави възможности за финансово подпомагане на обучаваните студенти и докторанти чрез прилагане на модела за кредитиране, съгласно Закона за	За периода 2017 г. – 2018 г. са сключени 1 023 нови кредита на студенти и докторанти по Закона за кредитиране на студенти и докторанти до 31 август 2018 г.	Сключени 2 400 нови кредита на студенти и докторанти по Закона за кредитиране на студенти и докторанти през 2017 г.	МОН Партньори: Банките, подписали типов договор за кредитиране на студенти и	Наблюдава се общо намаляване на броя на сключените кредити на годишна база. Възможните причини за това

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
кредитиране на студенти и докторанти			докторанти с министъра на образованието и науката	са общо намаляващия брой кандидат студенти в следствие на демографската криза, както и свободния достъп за придобиване на висше образование в страните от ЕС.
Мярка 5: Осигуряване на услуги, необходими за социалното включване на най-отдалечените от пазара на труда групи с акцент върху социалните умения и подобряване на индивидуалната социална работа с тези лица				
1.5.1. Осигуряване на достъп до курсове за овладяване на възрастни и на подходяща среда за компенсиране на проблемите относно грамотността	➢ 5 128 лица над 16 години ➢ 0% (Делът на получилите удостоверения за успешно завършени курсове по проекта ще се отчете в края на проекта през 2019	За целия период на реализиране на проекта: - Брой лица над 16 години, включени в курсове по овладяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП – 10 000; - Дял на получилите удостоверения за успешно завършени курсове по овладяване	МОН Партньори: МТСП, ДАБ, АЗ (асоциирани партньори)	По процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M20P001-3.004 „Овладяване на възрастни – фаза 1“ по ОП НОИР. Изпълнението на проекта продължава и през 2019 г.

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	г.)	или за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП – 80%.		
1.5.2. Гарантиране възможностите за включване в образование и обучение на лишените от свобода	За учебната 2017-2018 г. са включени в образование и обучение за повишаване на образователната и/или квалификационната степен 1 255 лица, лишени от свобода. За учебната 2018-2019 г. са включени в обучение за повишаване на образователната и/или квалификационната степен 1 170 лица, лишени от свобода.	Брой лица, лишени от свобода, включени в образование и обучение	МОН Партньори: МП, училища към затворите, МТСП и др. заинтересовани страни	Информацията е по данни на МП.
1.5.3. Стартиране и изпълнение на операция „Активно включване“	Неактивни или безработни участници – 1 651 (към м. юли 2018 г.).	Участници на възраст над 29 години, започнали работа, вкл. като самонаети, при напускане на операцията – 500; Неактивни и безработни участници, които са започнали да търсят работа или имат работа, включително като самостоятелно заети лица, след осигурена грижа за дете – 500; Участници с увреждания	Допустими бенефициенти по процедурата: общини и райони на общини, НПО Партньори: Общини, НПО	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
		над 18 години, които са започнали да търсят работа или имат работа, включително като самостоятелно заети лица 500; Участници с увреждания над 18 години, получаващи услуги – 900.		
Мярка 6: Насърчаване на предприемачеството, включително и социалното предприемачество				
1.6.1. Изпълнение на насърчителни мерки, финансирани със средства от държавния бюджет, в подкрепа на предприемачеството	В подкрепа на предприемачеството са предоставени разнообразни стимули – финансиране на разходи за заетост на друго безработно лице без право на обезщетение, кредит за квалификация, средства за самостоятелна стопанска дейност като микропредприятие, средства за професионално обучение и др. През отчетния период е осигурена заетост на 375 лица.	350 лица в заетост и обучение на 50 лица	МТСП, АЗ Партньори: Работодатели	
1.6.2. Стартиране и изпълнение на операция „Развитие на социално предприемачество“	Към момента по операцията са сключени 203 договора (към м. юли 2018 г.).	Брой подкрепени кооперативни предприятия и предприятия на социалната икономика, продължили дейността си 6 месеца след приключване на операцията – 35; Неактивни или	Социални предприятия; работодатели; специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания; общини и райони на	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
		безработни участници в заетост след приключване на операцията – 240.	общини; доставчици на социални услуги, НПО Партньори: Образователни и обучителни организации и институции; общини и райони на общини; доставчици на социални услуги, НПО	
Мярка 7: Осигуряване на условия за намаляване на броя на работещите бедни				
1.7.1. Изпълнение на насърчителни мерки, финансирани със средства от държавния бюджет, в подкрепа на намаляване броя на работещите бедни (чл. 42, ал 2 от ЗНЗ; чл. 42, ал 3 от ЗНЗ)	Лицата са подкрепени чрез финансиране на ежедневни транспортни разходи от и до месторабoтата и за транспортни разходи за представяне пред работодател; в изпълнение на новата насърчителна мярка по чл. 42, ал. 3 от ЗНЗ при насочване за работа в населено място на повече от 50 км от местоживеенето безработните лица се подпомагат чрез изплащане на суми за детски ясли, детски градини, разходи за квартира и интернет. През отчетния период са подкрепени 184 лица (през	1 150 лица в заетост извън границите на населеното място по местоживеене	МТСП, АЗ	Изпълнение на насърчителни мерки, финансирани със средства от държавния бюджет, в подкрепа на намаляване броя на работещите бедни (чл. 42, ал 2 от ЗНЗ; чл. 42,

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	2017 г. по чл. 42, ал. 2 от ЗНЗ – 26 лица, по чл. 42, ал. 3 от ЗНЗ – 24 лица, през периода януари-октомври 2018 г. по чл. 42, ал. 2 от ЗНЗ – 49 лица, по чл. 42, ал. 3 от ЗНЗ – 85 лица.). От тях в заетост по нови договори за 2017 г. и 2018 г. – 148 лица.			ал 3 от ЗНЗ)
1.7.2. Операция „Ваучери за заети лица" по ОП РЧР 2014-2020 г.	През 2017 г.: - Включени в обучение – 21 433 лица. През 2018 до края на м. октомври 2018 г.: - Включени в обучение – 2 185 лица.	Участници със средно и по-ниско образование (под ISCED 4), придобили квалификация при напускане на операцията – 48 000	АЗ	
1.7.3. Операция „Ново работно място"	Безработни и неактивни участници, които при напускане на операцията имат работа – 4 146; Безработни и неактивни участници, които при напускане на операцията придобиват квалификация – 1 887.	Безработни и неактивни участници, които при напускане на операцията придобиват квалификация и имат работа – 7 813	Работодатели	
1.7.4. Операция „Гъвкави възможности за заетост и обучения в предприятия с променлив интензитет на дейността"	Безработни и неактивни участници, които при напускане на операцията имат работа – 170; Безработни и неактивни участници, които при напускане на операцията придобиват квалификация – 299; Участници, придобили квалификация при напускане на операцията – 222.	Безработни и неактивни участници, които при напускане на операцията придобиват квалификация – 4 500; Безработни и неактивни участници, които при напускане на операцията имат работа – 2 500; Участници, придобили	Работодатели Партньори: Работодатели и Центрове за професионално обучение, които са 100% собственост на кандидата	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
		квалификация при напускане на операцията – 1 900.		
1.7.5. Операция/Проект „Подобряване качеството и ефективността на публичните услуги за уязвимите групи на пазара на труда и работодателите” по ОП РЧР 2014-2020 г.	Към м. октомври 2018 г. са извършени следните дейности по проекта: В рамките на отчетния период са осъществени следните дейности по проекта: - Назначените служители по Дейност 7 на длъжностите трудов медиатор, кариерен консултант, трудов консултант, психолог и кейс мениджър, осигуряват административен капацитет, в т. ч., човешки ресурси за реализиране на нови или подобрени услуги за уязвимите групи на пазара на труда и работодателите; - Служителите на АЗ са участвали в обучения, работни срещи, семинари и др., с цел надграждане на капацитета им. Обмяната на опит между служителите на АЗ и други служби по заетостта допринася за използването на чуждия опит и обмен на добри практики, включително по линията за методиката Бенчлърнинг и съвместната програма за обмен на практики между обществените служби по заетостта; - Наети са помещения, обезпечаващи услугите и основната дейност на	Модернизиране на дейността на АЗ и предоставяне на по-качествени услуги за търсещите и предлагащите работа; повишаване капацитета и ефективността на АЗ и нейните структури; обучение за подобряване качеството на заетостта. Индикатори за изпълнение: Брой проекти, насочени към публични администрации и публични услуги в сферата на пазара на труда - 1; - Заети лица в институциите на пазара на труда, обхванати в мерки по програмата – най - малко 2 000 заети лица, включени в дейностите по схемата. Индикатори за резултат:	АЗ Партньори: Работодатели, бизнес организации	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	Агенция по заетостта и осигурено ползването на архивни помещения за документация, свързана с реализирането на програми и мерки по заетостта; - Оптимизирани са софтуерните решения и използваните продукти за счетоводство, човешки ресурси, деловодство и др., което е довело до по-добро информационно осигуряване, техническа обезпеченост и по-ефективна работа на Агенцията; - Осигурено е доразработването и поддръжката на „Национална база данни за пазара на труда и ЕСФ” (НБДПТЕСФ); Изпълнени са следните сключени след провеждане на обществени поръчки договори: договор № 12/27.03.2017 г. с предмет „Анализ на настоящите услуги на АЗ за уязвимите групи на пазара на труда” и изпълнител „Алфа рисърч”ООД, договор № 32 от 26.03.2018 г. между АЗ и „Мениджмънт Бизнес Машин” ООД с предмет „Доставка на многофункционални устройства”; договори № 40, 42 и 44 от 30.05.2018 г. между АЗ и „Роел-98“ ООД с предмет „Доставка на канцеларски материали и офис консумативи за нуждите на АЗ по обособени позиции” и	Брой въведени нови или актуализирани процеси и модели на планиране и изпълнение на политики и услуги на пазара на труда – минимум 3; - Заети лица в институциите, работещи в сферата на пазара на труда, повишили своята квалификация – най - малко 2 000 заети лица.		

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	договор № 75 от 13.12.2017 г. между АЗ и „Булвария Холдинг" ЕАД с предмет „Доставка на автомобили тип „SUV" – 5 броя, тип „Хечбек" – 24 броя, тип „Седан" – 1 брой за нуждите на Агенция по заетостта", договор № 39/29.05.2018 г. с изпълнител „Ню Айдиас Консулт„ООД с предмет „Дизайн на нови или подобрени услуги, в т.ч. изработване на стандартизирани пакети от услуги", договор № 66/05.07.2018 г., „Технологика" ЕАД с предмет „Закупуване и поддръжка на програмен продукт за работна заплата и човешки ресурси". Сключени договори в процес на изпълнение след проведена обществена поръчка са: договор №71/16.07.2018 г., „Проконтракт"ООД с предмет „Доставка и монтаж на офис обзавеждане", договор № 68/12.07.2018 г., „Ивент Дизайн" ООД с предмет „Организиране на събития, кръгли маси, работни срещи и други", договор № 95/17.10.2018 г., „Сиела Норма" АД с предмет „Разработване на Е – трудова борса", договор № 76/17.08.2018 г., „БСК" с предмет „Извънгаранционна поддръжка на електронен модул, личностен профил на търсещо работа лице".			

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
1.7.6. Операция „Обучения за заети лица“	Предстои отчитане на индикатора.	Участници, придобили квалификация при напускане на операцията – 22 250 лица	Работодатели, социални партньори Партньори: Работодатели, социални партньори; Центрове за професионални обучения (в случаите, когато те са 100% собственост на кандидата	Реалното изпълнение на дейностите започна съвсем скоро и към момента няма внесени отчети в УО на ОП РЧР.
Мярка 8: Организация на стажуване, специфично за работното място обучение и обучение за придобиване на ключови компетентности за млади безработни без трудов опит, със средно и висше образование в публичния и реалния сектор				
1.8.1. Изпълнение на програми и насърчителни мерки, финансирани със средства от държавния бюджет, в подкрепа на интеграцията на пазара на труда на младежите (Програма „Старт на кариерата”; чл. 36, ал.1 от ЗНЗ; чл. 36, ал. 2 от ЗНЗ; чл. 36а от ЗНЗ; чл. 41 от	Програмата „Старт на кариерата” осигурява възможности на младежи със завършено висше образование до 29 години да придобият професионален опит чрез работа в публичната администрация. Със средства от държавния бюджет са финансирани разходите на работодателите за труд за период от 9 месеца. В изпълнение на мярката по чл. 36, ал. 1 от ЗНЗ работодателите разкриват работни места, на които наемат безработни младежи,	3 450 младежи, включени в заетост	МТСП, АЗ	Изпълнение на програми и насърчителни мерки, финансирани със средства от държавния бюджет, в подкрепа на интеграцията на пазара на труда на младежите

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
ЗНЗ; чл. 41а от ЗНЗ)	включително и за първа работа по специалността. Със средства от държавния бюджет са финансирани част от разходите на работодателите за труд за период до 9 месеца. През отчетния период е осигурена заетост на 4 971 безработни лица и 120 наставника (през 2017 г. по програма „Старт на кариерата“ – 1 048 лица, по чл. 36, ал. 1 от ЗНЗ – 2 088, по чл. 36, ал. 2 от ЗНЗ – 17 лица, по чл. 36а от ЗНЗ – 95 лица, по чл. 41 – 65 лица, по чл. 41а от ЗНЗ – 106 лица, по чл. 41а за наставници – 90 заети лица ; през периода януари - октомври 2018 г. по програма „Старт на кариерата“ – 795 лица, по чл. 36, ал. 1 от ЗНЗ – 681 лица, по чл. 36, ал. 2 от ЗНЗ – 8 лица, по чл. 36а от ЗНЗ – 16 лица, по чл. 41 от ЗНЗ – 20 лица, по чл. 41а от ЗНЗ – 32 лица, по чл. 41а за наставници – 30 заети лица). От тях в заетост по нови договори за 2017 г. и 2018 г. са включени 2 957 безработни лица и 52 наставници.			(Програма „Старт на кариерата”; чл. 36, ал.1 от ЗНЗ; чл. 36, ал. 2 от ЗНЗ; чл. 36а от ЗНЗ; чл. 41 от ЗНЗ; чл. 41а от ЗНЗ)
1.8.2. Изпълнение на дейностите, включени в Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014-2020 г.	Постигнати резултати през периода януари-октомври 2018 г.: 55 078 индивидуални планове за действие на новорегистрирани младежи до 29 години (от тях 23 628 на младежи до 24 г.); 30 405 младежи до 29 години (от тях 11 233	Брой изготвени индивидуални планове за действие – 2017 г. – 60 000, 2018 г. – 55 000; Брой безработни младежи до 29 години, включени в	МТСП, АЗ Партньори: Министерства, социални партньори,	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	младежи до 24 години) са започнали работа на първичен пазар на труда; в заетост по проекти, програми и операции по ОП РЧР са включени 9 022 младежи до 29 години, а в обучение – 2 338.	обучение, заетост, чиракуване, стажуване, субсидирани със средства от ДБ/ОП РЧР – 2017 г. – 27 446, 2018 г. – 29 331; брой младежи, включени в заетост на първичен пазар на труда – 2017 г. – 8 500, 2018 г. – 8 700.	общини, младежки организации	
1.8.3. Операция/Проект „Обучения и заетост за младите хора” по ОП РЧР 2014-2020 г.	Брой младежи от 15 до 29 години вкл., включени в обучение по професии и ключови компетентности с осигуряване на заетост – 22 799 лица (96 % изпълнение на индикатора); Включени неактивни и безработни лица с трайни увреждания до 29 г. вкл. 200 (65 % изпълнение на индикатора); Индикатор за резултат: Безработни младежи от 15 до 29 години, които при напускане на операцията са ангажирани с образование/ обучение, или които получават квалификация или имат работа, включително като самостоятелно заети лица – предстои отчитане на индикатора. През 2017 г.: - включените в заетост са 7 338 лица; - включените в обучение са 1 673 лица. През третото тримесечие на 2018 г.: - включените в заетост са 3 238 лица; - включените в обучение са 446 лица.	Брой младежи от 15 до 29 години вкл., включени в обучение по професии и ключови компетентности с осигуряване на заетост – 24 970 лица; Индикатор за резултат: Безработни младежи от 15 до 29 години, които при напускане на операцията са ангажирани с образование/ обучение, или които получават квалификация или имат работа, включително като самостоятелно заети лица – 18 728 лица; Включени неактивни и безработни лица с трайни увреждания до 29 г. вкл.	АЗ Партньори: Работодатели, бизнес организации, органи на изпълнителната власт, съгласно ЗМСМА, както и общинските предприятия по чл. 52 от ЗОС, които са допустими работодатели	Проектните дейности са в процес на изпълнение. В резултат на решение на десетото редовно заседание на Комитета за наблюдение на ОПРЧР 2014-2020 г. се разкрива нов компонент по операцията, осигуряващ възможност на неактивни и безработни младежи с трайни

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	- включени лица с увреждания включени в заетост – 131.	200; Индикатор за резултат: Безработни участници от 15 до 29 г., които при напускане на операцията са ангажирани с образование/ обучение, или които получават квалификация или имат работа, включително като самостоятелно заети лица 150.		увреждания да преодолеят трудностите за включване в пазара на труда и икономическия живот чрез мерки за обучение и заетост.
1.8.4. Операция „Готови за работа” по ОП РЧР2014-2020 г.	Идентифицирани са 8 970 неактивни лица. Организирани и проведени са 56 трудови борси. Проведени са 60 информационни събития за привличане на младежи от целевата група по проекта. Осъществени са 12 семинара за обмяна на добри практики на служителите по проекта. За 2017 г.: - Идентифицирани са 1 747 лица; - Активирани са 1 400 лица; За 2018 г. (към 31.10.2018 г): - Идентифицирани са 7 168 лица; Активирани са 6 209 лица. Изпълнени са следните сключени след провеждане на обществени поръчки	Стимулиране на активността на младежи до 29-годишна възраст вкл., които не са нито в образование или обучение, нито в заетост, вкл. не са регистрирани като безработни лица в ДБТ и подобряване възможностите им за намиране на работа и трудовата им реализация. Брой активирани неактивни младежи от 15 до 29 години – 10 000; Индикатор за резултат: Неактивни участници от 15 до 29 години вкл.,	АЗ	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	договори: договор № 21/14.03.2018 г., „Алду груп” ЕООД с предмет ОП 1 – „Логистика за организиране на 60 информационни събития за активиране на неактивни младежи”, договор № 23/14.03.2018г., ДЗЗД „ЕСА-БОЛКАН” с предмет ОП 3 – „Логистика за организиране на 56 трудови борси в цялата страна”, договор № 24/14.03.2018г., ДЗЗД „ЕСА-БОЛКАН” с предмет ОП 2 – „Логистика за организиране на 12 броя семинари за обмяна на добри практики на служителите от ателие за търсене на работа”.	неангажирани с образование или обучение, които при напускане на операцията са ангажирани с образование/обучение, получават квалификация или имат работа, включително като самостоятелни заети – 3 000 лица.		
1.8.5. Операция „Младежка заетост”, Проект „Нова възможност за младежка заетост” по ОП РЧР 2014-2020 г.	Брой младежи до 29-годишна възраст, включени в стажуване или обучение по време на работа при работодател – 17 285 (92% изпълнение на индикатора). Безработни участници, които завършват интервенция, финансирана от ИМЗ – най-малко – 15 375 лица. През 2017 г.: - включените в заетост са 3 048 лица. В периода 01.01.2018 г - 31.10.2018.: - в заетост са включени общо 3 038 лица, от които 695 лица са за стажуване и 2 343 са за обучение.	Брой младежи до 29-годишна възраст, включени в стажуване или обучение по време на работа при работодател – най-малко 18 655 лица	АЗ Партньори: Работодатели, бизнес организации	
1.8.6. Разширяване на	От данните от Анализа на Годишната	Брой лица, придобили	НАПОО	По тази мярка от

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
достъпа до професионално обучение чрез лицензиране на нови ЦПО или допълване лицензията на лицензирани ЦПО на територията на цялата страна за придобиване на квалификация по професии за лица, навършили 16 години	информация за 2017 г., събрана от ЦПО на основание чл. 22, ал. 8 от Закона за професионалното образование и обучение, броят на обучените лица, придобили квалификация по цяла професия е 16 162, броят на лицата, обучени по част от професията е 69 935.	квалификация по цяла професия; Брой лица, придобили квалификация по част от професия.	Партньори: МОН, МТСП, АЗ, социални партньори и други заинтересовани страни	НАПОО не се събират данни по месеци, а само годишна информация и поради тази причина в отчета е включена само информация по изпълнение на мярката към 31.12.2017 г.
Приоритет № 2 Осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование				
Мярка 1: Мониторинг на физическата среда за осигуряването на задължителна предучилищна подготовка на децата и осигуряване на допълнителна подкрепа				
2.1.1. Подобряване на достъпа до задължително предучилищно образование чрез предоставяне за безвъзмездно ползване на познавателни книжки за децата в подготвителните групи	Осигурени познавателни книжки за деца от трета подготвителна възрастова група и за четвърта подготвителна възрастова група – 98 989.	Брой деца, вкл. от уязвими групи, с осигурени познавателни книжки за безвъзмездно ползване	МОН	
2.1.2. Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и	➢ 34	- 33 детски градини, подкрепени за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на	МОН Партньори: Училища и детски градини	По процедура BG05M20P001-3.003 „Осигуряване на условия и

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
училищата за осъществяване на приобщаващо образование	➢ 3 159 ➢ 1 907 ➢ 34	обучителни затруднения; - До 1 800 деца и ученици със специални образователни потребности, включени в процеса на включващо обучение; - До 250 деца от 3 до 6 години, които са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения; - До 33 детски градини, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения.		ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение – Фаза 1“ по проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ по ОП НОИР.
2.1.3. Подобряване на условията за модерни образователни услуги	<u>МРРБ:</u> Грижи за децата и образование: Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование – 8 298 ученици; Представители на маргинализирани групи, включително роми, облагодетелствани от модернизирана образователна инфраструктура – 659; Модернизирани образователни	Грижи за децата и образование: Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование – брой ученици; Представители на маргинализирани групи, включително роми, облагодетелствани от модернизирана	МРРБ Партньори: МОН, МК, ММС, общини	<u>МРРБ:</u> Източник на информация: ОПРР 2014-2020 Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие – група дейности „Образователна Инфраструктура“ и Приоритетна ос 3 „Регионална

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	институции – 7.	образователна инфраструктура – 4 415 ученици по проекти на МОН; Модернизирани образователни институции – 102 по проектите на МОН.		образователна инфраструктура“. <u>МОН (партньор):</u> В момента все още не са приключили процедурите по ЗОП за избор на изпълнител на строително-монтажни работи (СМР) и избор на строителен надзор и инвеститорски контрол. Информацията се отнася само за модернизацията на образователната инфраструктура в 102 професионални гимназии в системата на МОН по Приоритетна ос 3 „Регионална

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
				образователна инфраструктура“ на ОПРР 2014 – 2020 г.
2.1.4. Подобряване на условията за равен достъп до предучилищно образование	➢ 12 199 деца	Брой деца, участващи в мерките – 7 500	МОН Партньори: Общини, детски градини и училища	По процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M20P001-3.001 „Подкрепа за предучилищното възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“ по ОП НОИР.
Мярка 2: Подкрепа за посещаване на училище за ученици от уязвими групи, живеещи в отдалечени райони, от семейства с ниски доходи и други				
2.2.1. Подобряване на достъпа до училищно образование чрез предоставяне за безвъзмездно ползване от учениците на: - учебни комплекти – за I-IV клас - учебници – за V-VII клас	Закупени учебници и учебни комплекти за учениците от I до IV клас – 255 017; Закупени учебници за учениците от V до VII клас – 192 027.	Брой ученици, вкл. от уязвими групи, с осигурени учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване	МОН	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
2.2.2. Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦППО)	Назначени са общо 3 728 педагогически специалисти от тях: - ресурсни учители – 1 397; - психолози – 763; - логопеди – 587; - рехабилитатори на слуха и говора – 69; - учители на деца с нарушено зрение – 105; - педагогически съветници – 773; - кинезитерапевти – 2 и други, които са оказали допълнителна подкрепа на 18 363 деца и ученици.	Брой специалисти (ресурсни учители, психолози, логопеди, рехабилитатори на слуха и говора, учители на деца с нарушено зрение и др.) от РЦППО, които подпомагат децата и учениците със специални образователни потребности в детските градини и общообразователните училища; Брой деца и ученици, за които е осигурена подкрепяща среда.	МОН Партньори: Регионални центрове за подкрепа на приобщаващото образование	Осигурени са средствата от държавния бюджет по функция „Образование“ за делегираните от държавата дейности за детските градини, училищата и РЦППО за назначаване на специалисти, които подпомагат децата и учениците със специални образователни потребности.
2.2.3. Включване на деца бежанци в българската образователна система	205 деца, търсещи международна закрила са включени в българската образователна система.	Брой включени деца	ДАБ при МС Партньори: МОН	
2.2.4. Провеждане на часове по толерантност в училища, предоставящи обучение на деца бежанци	Брой обхванати училища – 4; Брой проведени часове – 12 часа.	Брой обхванати училища – 4; Брой проведени часове – 4.	ДАБ при МС Партньори: МОН	
2.2.5. Дейности за	➢ 826 деца/ученици;	Брой деца/ученици,	ЦОИДУЕМ,	До 30.08.2018 г.

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
подобряване на достъпа до образование и качеството на образованието на деца и ученици от етническите малцинства	➢ 460 ученици; ➢ 215 ученици.	участващи в дейностите за допълнително обучение по български език; Брой ученици, участващи в дейностите за допълнителна работа с ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище; Брой ученици, участващи в дейностите за подкрепа на ученици от етническите малцинства за продължаване на образованието в гимназиален етап.	Общини; РУО; държавни висши училища; държавни и общински детски градини, училища и обслужващи звена; НПО	индикаторът включва 2-годишни проекти, чиито финални данни ще са обработени към м. ноември 2018 г.
2.2.6. Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/или търсещи или получили международна закрила	14 436 ученици и младежи.	Брой ученици и младежи, участващи в мерките – 18 750	МОН Партньори: Общини, училища	По процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M20P001-3.002 „Образователна интеграция на учениците от етническите

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
				малцинства и/или търсещи или получили международна закрила“ по ОП НОИР.
2.2.7. Обмен на информация между ДАБ при МС и МОН за броя на децата в училищна възраст, търсещи или получили международна закрила, настанени в териториалните поделения на агенцията, по реда на споразумение между двете институции	➢ 43; ➢ 0; ➢ 205 деца.	Брой справки за броя на настанените деца в училищна възраст; Брой справки за броя на децата, посещаващи курсове по български език; Брой включени деца в българската образователна система.	ДАБ при МС Партньори: МОН, РУО	
2.2.8. Осигуряване на средства за подпомагане храненето на децата от подготвителните групи и на учениците от I до IV клас в държавните и общинските детски градини и училища по изкуства и култура	Подпомогнати са 1642 деца.	Брой подпомогнати деца от подготвителните групи и на учениците от I до IV клас на училищата по изкуства и култура	МК	
2.2.9. Подпомагане процеса на първоначална адаптация на чужденците, търсещи международна	➢ 1 180 ➢ 1 466	Брой проведени занимания; Брой включени лица.	ДАБ при МС Партньори: НПО	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
закрила, чрез обучение по български език и образователни дейности за деца и възрастни				
2.2.10. Организиране и провеждане на часове за подобряване на здравната култура на децата, търсещи закрила, настанени в приемателните центрове	➢ 18	Брой занимания – 9	ДАБ при МС, МВР Партньори: НПО	
2.2.11. Организиране на срещи за информиране и запознаване на чужденците, настанени в приемателните центрове, с етапите в българската образователна система; Мотивиране на чужденците търсещи работа, за включване в обучение и придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование	➢ 21	Брой проведени срещи – 12	ДАБ при МС, МВР Партньори: НПО	
Мярка 3: Приоритетно участие на деца от рискови групи в целодневна организация на учебния ден				
2.3.1. Повишаване на обхвата и насърчаване на посещаемостта чрез целодневната организация на учебния ден	През учебната 2017/2018 г. общият брой на учениците от I – VII клас, включени в целодневна организация на учебния ден е 244 893. Разпределени по класове, както следва:	Брой ученици в целодневна организация на учебния ден	МОН Партньори: МК, НПО, общини	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	I клас – 54 019; II клас – 53 404; III клас – 46 420; IV клас – 40 004; V клас – 21 918; VI клас – 16 623; VII клас – 12 505.			
Приоритет № 3 Осигуряване на равен и ефективен достъп до качествено здравеопазване				
Мярка 1: Утвърждаване на модела на здравните медиатори, като предпоставка за подобряване на достъпа до здравни грижи на уязвимите групи				
3.1.1. Идентифициране на населени места, в които има нужда от здравни медиатори и избор на подходящи хора	През 2017 г.: 215 медиатори, разпределени в 115 целеви общини; През 2018 г.: 230 медиатори, разпределени в 117 целеви общини.	Брой медиатори	МЗ, РЗИ Партньори: Национална мрежа за здравни медиатори, общини	
3.1.2. Обучение на здравни медиатори за придобиване на необходимите знания и умения	През 2017 г. са обучени 41 нови здравни медиатори (от 19 март до 1 април); През 2018 г. са обучени 35 нови здравни медиатори (от 18 март до 1 април).	Брой здравни медиатори	МЗ Партньори: Национална мрежа за здравни медиатори	
3.1.3. Осигуряване на акушерска помощ на здравно неосигурени жени; осигуряване по един	През 2017 г. 6 782 здравнонеосигурени родилки са получили акушерска помощ по клинична пътека „Раждане“, а 2 493 здравнонеосигурени бременни са	Брой обхванати бременни	МЗ Партньори: НЗОК	2018 г. – данните ще бъдат обобщени в началото на 2019

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
профилактичен преглед през времето на бременността на здравнонеосигурените жени, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.	обхванати с профилактичен преглед, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, по време на бременността. 2017 г. – 9275 обхванати бременни и родилки;			г.
Мярка 2: Подобряване информираността на населението за основните рискови фактори, които имат отношение към хроничните незаразни болести				
3.2.1. Провеждане на обучителни мероприятия и предоставяне на здравноинформационни материали за повишаване нивото на информираност за основните рискови фактори: тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, хранене, физическа активност	През 2017 г. от РЗИ са проведени общо 6 546 обучителни мероприятия, с участието на 74 407 лица: - семинари – 2 157, обхванати 4 269 лица; - курсове – 270, с 4 550 участници; - лекции, беседи, дискусии – 2 654, с 40 010 участници; - информационни и образователни кампании сред населението – 543; - видеопокази – 1 465, присъстващи 25 255 лица; - индивидуално обучение – 4 468 лица; - участия в електронните средства за масово осведомяване (радио, ТВ) – 2 700; - публикувани материали в пресата и в интернет – 2 400.	Проведени кампании, семинари, лекции, дискусии, видеопокази, свързани с превенция на основните рискови фактори; Издадени и разпространени здравно-информационни материали.	МЗ, РЗИ, НЦОЗА Партньори: Медицински специалисти, ОПЛ, Национална мрежа за здравни медиатори, общини, РУО, средства за масова информация	За 2018 г. няма обобщени данни.
Мярка 3: Повишаване на имунизационния обхват в дългосрочен план до 95% от подлежащите на имунизации				
3.3.1. Ограничаване възникването и	- 96,2 % – имунизация срещу туберкулоза на новородени;	Осигурени и разпределени ваксини за	МЗ, РЗИ	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
разпространението на заразни болести чрез ваксинопрофилактика и надзор на заразните болести	- 92,3% – имунизация с трети прием ваксина срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б и първична имунизация срещу морбили, паротит и рубеола; - 91,9% – имунизация с трети прием ваксина срещу хепатит тип Б и 91,3% – имунизация с трети прием пневмококова ваксина; - тетанус и дифтерия в различните възрастови групи е между 56,2 – 64,8%.	изпълнение на Имунизационния календар на България; Постигане и поддържане на имунизационен обхват при 95% от подлежащите на основни планови имунизации деца и 75% обхват при подлежащите на реимунизации лица над 18 годишна възраст; Недопускане възникването и разпространението на епидемии от ваксино-предотвратими заразни болести.	Партньори: ОПЛ, НЗОК	
Приоритет № 4 Премахване на институционалния модел на грижа и развитие на междусекторни услуги за социално включване				
Мярка 1: Предоставяне на устойчиви, качествени и достъпни социални услуги в общността, отговарящи на индивидуалните нужди на потребителите				
4.1.1. Разработване на проект на Закон за социалните услуги	За разработването на проект на Закон за социалните услуги през м. септември 2017 г. със заповед на министъра на труда и социалната политика е създадена междуинституционална работна група (срок за приключване на дейността на работната група – 15 октомври 2018 г.). Проведени са 10 заседания на работната група, като последното е през м.	Разработен проект на закон	МТСП	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	октомври 2018 г. През м. юли 2018 г. работната група одобри Концепцията на Закона за социалните услуги, която е утвърдена от министъра на труда и социалната политика на 18.07.2018 г. През месеците август и септември 2018 г. е разработен проект на Закон за социалните услуги. На 16.10.2018 г. законопроектът е публикуван за обществено обсъждане на интернет страницата на МТСП и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет (МС), като се очаква да бъде внесен за разглеждане от МС до края на 2018 г.			
4.1.2. Разработване на изменения и допълнения в Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане	- ПМС № 34 от 16.02.2017 г. за изменение и допълнение на Постановление № 288 на Министерския съвет от 2016 г. за изменение и допълнение на ППЗСП (обн., ДВ, бр. 17 от 21.02.2017 г.). Целта на промените е да се осигури достатъчно време за подготовка на системата за социални услуги, и най-вече на доставчиците на социални услуги, за провеждане на качествена оценка на потребностите от подкрепа. - ПМС № 246 от 2.11.2017 г. за изменение и допълнение на ППЗСП	Разработен проект на Постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане	МТСП	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	(обн., ДВ, бр. 89 от 7.11.2017 г.). Част от промените са свързани с привеждането на разпоредбите на ППЗСП в съответствие с измененията и допълненията в Закона за социално подпомагане (обн., ДВ., бр. 8 от 29.01.2016 г.) и с прецизиране на някои от действащите текстове в сектора на социалните услуги. Друга част от промените са свързани с по-добрата обвързаност на предоставянето на семейни и социални помощи с редовното посещение на предучилищна и училищна подготовка.			
4.1.3. Изпълнение на проект „Нови стандарти за социални услуги“ по ОП РЧР 2014-2020 г.	Разработени са: - модели за остойностяване и финансиране на социалните услуги, включващи различни източници и механизъм за въвеждане на принципа „парите следват клиента”; - модел за планиране на минимален пакет от услуги на областно и общинско ниво, обективни критерии за разработване на карта на потребностите и карта на услугите на национално ниво, както и съответните карти; - стандарти за качество на социалните услуги за деца и пълнолетни лица, включително и с увреждания, по типове услуги, показатели за измерване на	Брой въведени нови и/или актуализирани процеси и модели за планиране и изпълнение на политики и услуги	МТСП Партньори: МЗ, АСП	Процедурата е в процес на изпълнение. Индикаторът може да бъде отчетен след нейното приключване.

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	ефективността на социалните услуги, както и разработване на система за мониторинг и контрол на социалните услуги.			
Мярка 2: Развитие на мрежа от услуги в семейна или близка до семейната среда за деца, хора с увреждания и възрастни хора, зависими от грижите на професионалисти				
4.2.1. Изграждане на 149 нови социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги за подкрепа на децата и семействата и ремонт, преустройство, обзавеждане и оборудване за разширяване на дейността на 41 вече съществуващи и функциониращи социални услуги	Брой подкрепени обекти на социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация – 0. Няма постигната стойност.	Брой подкрепени обекти на социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация – 149 броя нови обекти и 41 вече съществуващи и функциониращи	МРРБ, МЗ, 54 Общини	Тъй като все още няма завършени обекти по сключените по ОП РР 2014-2020 г., процедура за предоставяне на БФП BG16RFOP001-5.001 „Подкрепа за деинституционализация на грижите за деца” ДБФП, все още няма завършени подкрепени обекти на социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация. Следва да се има предвид,

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
				че по 52 сключени ДБФП за социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация ще бъдат подкрепени 135 обекти на социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация.
4.2.2. Изготвяне на анализ на състоянието на специализираните институции за възрастни хора и хора с увреждания	Изготвен е Аналитичен доклад на социалните услуги, държавно делегирана дейност за пълнолетни лица към 31 май 2017 г.	Изготвен анализ	АСП	В Плана за действие за периода 2018 – 2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа е заложена Мярка 3: Оценка на потребностите на всички лица, настанени в специализирани институции, с оглед планиране

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
				на втория етап от процеса на деинституционализация на грижата за лицата с увреждания и възрастните хора – лица с психични разстройства, умствена изостаналост, деменция, физически и сетивни увреждания и възрастни хора и оценка на потребностите на лицата, трайно настанени в държавни психиатрични болници.
4.2.3. Разработване на План за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа	С Решение № 28 от 19.01.2018 г. на Министерския съвет е приет План за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, който обхваща	Разработен План за действие	МТСП, АСП Партньори: МЗ, МРРБ, МФ, общини,	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	мерките от първия етап на изпълнението на процеса на деинституционализация на пълнолетните лица.		НПО	
4.2.4. Стартиране на операция „Подкрепа за лицата с увреждания“	Към настоящия момент по процедурата са сключени договори с общини Бургас, Пловдив и Столична община. Предстои сключване на договори с останалите кандидати.	Участници с увреждания над 18 години, получаващи услуги – 180 лица с увреждания, получаващи дневни и почасови грижи; Участници, получаващи консултативни и други подобни услуги – 360; Участници над 18 години, получаващи социални и здравни услуги в общността, след извеждането им от институция – 60; Брой доставчици на услуги за социално включване, разширили обхвата на дейността си – 6.	Общини на територията на Република България, областни центрове, съгласно териториалното деление на страната на райони на планиране от ниво NUTS 2 Партньори: Доставчици на социални услуги, НПО Асоциирани партньори: МТСП, АСП, АЗ	
4.2.5. Процедура „Независим живот“	Участници с увреждания и участници над 65 г., в невъзможност за самообслужване, с подобрен достъп до услуги – 31 969.	Участници с увреждания и участници над 65 години, в невъзможност за самообслужване, с	Общини на територията на Република България и	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
		подобрен достъп до услуги – 14 000	райони на общини Партньори: Доставчици на социални услуги, НПО	
4.2.6. Процедура „Приеми ме 2015“	Деца и младежи, получаващи социални и здравни услуги в общността, след извеждането им от институция – 4 033; Брой доставчици на услуги за социално включване, разширили обхвата на дейността си – 105.	Деца и младежи, получаващи социални и здравни услуги в общността, след извеждането им от институция – 200; Брой доставчици на услуги за социално включване, разширили обхвата на дейността си – 30.	АСП Партньори: общини, райони на общини	
4.2.7. Стартиране на операция „Открий ме“	Към настоящия момент по схемата са сключени 30 договора, като е предвидено в интервенции за деинституционализация да бъдат обхванати 1 102 деца и младежи, настанени в институции.	Деца и младежи, получили достъп до услуги за социално включване	НПО и доставчици на социални услуги Партньори: общини, райони на общини, обучителни и образователни организации	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
4.2.8. Стартиране на операция „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите“	На 03.08.2018 г. е сключен договор за предоставяне на финансиране по проект „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите“. Изпълнението на дейностите стартира от 1-ви септември и ще се изпълняват в продължение на 24 месеца. Целта е да се подобри ефективността на системата от грижи за уязвими деца и техните семейства и да се гарантира правото на децата на семейна среда и достъп до качествена грижа и социални услуги, след обследване на индивидуалните потребности на всяко дете и младеж. Към момента се разработва техническа спецификация за оценка потребностите на децата и младежи, с оглед стартиране процедура по ЗОП.	Брой деца и младежи, подготвени/подкрепени за извеждане в общността – 670 (230 в ДДЛРГ и 440 в ДМСГД); Деца и младежи, настанени в ЦНСТДМУ с актуализирана оценка – 820.	АСП Партньори: ДАЗД, МЗ, общини, доставчици на социални услуги, НПО, лечебни заведения	
Мярка 3: Развитие на иновативни междусекторни услуги за деца и семейства и други уязвими групи				
4.3.1. Осигуряване дейността на Здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве	През 2017 и през 2018 г. във всички области на страната функционират 31 Здравно-консултативни центъра за подобряване на майчиното и детско здраве (ЗКЦ), които са разкрити на функционален принцип към лечебни заведения за болнична помощ. В ЗКЦ се предоставят специализирани медицински консултации, психологическа подкрепа и превенция на	Брой действащи центрове; Брой деца, обслужени в Здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве.	МЗ	Данните за 2018 г. ще бъдат обобщени и предоставени в началото на 2019 г.

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	изоставяне на деца, на родилки и бременни с патология на бременността, деца с увреждания, деца с хронични заболявания, недоносени деца. Брой действащи центрове – 31; Брой деца, обслужени в Здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве – през 2017 г. са извършени 7881 медицински консултации на деца с увреждания и хронични заболявания, бременни и родилки с патология на бременността, от тях 4678 са деца с хронични заболявания и увреждания.			
4.3.2. Предоставяне на психологична помощ на лица, търсещи международна закрила	2 818 индивидуални и групови терапии.	Брой обхванати лица	ДАБ при МС Партньори: АСЕТ, Център „Надя“	
4.3.3. Разширяване на компетентностите и мотивацията на специалистите от първичната медицинска помощ за консултиране на родители в областта на ранното детско развитие	През 2017 г. и 2018 г. има забавяне в изпълнението на мярката.	Проведени обучения; Брой обучени специалисти.	МЗ Партньори: НЦОЗА	Срокът за изпълнението на дейността ще бъде удължен и заложен в Плана за действие за периода 2019-2020 г.
Мярка 4: Продължаващо въвеждане на добрите практики при деинституционализацията на пациенти с психични заболявания				
4.4.1. Разработване на политика за психично	В Националната здравна стратегия 2020 е развита Политика 1.5. „Опазване и	Приет документ	МЗ	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
здраве	подобряване на психичното здраве“, в която са заложени основни мерки в тази област като: продължаване на процеса на деинституционализация, интегриране на психиатричната помощ в общата система на медицинско обслужване, преформулиране и оптимизиране на функциите на големите психиатрични болници от резидентен тип; - развитие на комплексното обслужване на психично болните в близост до тяхната естествена жизнена среда; - изграждането на ефективни механизми за партньорство между системите на здравеопазване, правосъдие, образование и социалната система, както и организациите на гражданското общество; - осигуряване на обществена подкрепа за преодоляване на психиатричната стигма. Водещ принцип в политиката на Министерството на здравеопазването за развитието на психиатричната помощ в България е максимално възвръщане на психично болния пациент в социалната среда и успоредно с това създаване на толерантна среда за реинтеграцията му в общността. За осигуряване на по-добър достъп до грижите за психично здраве МЗ финансира стационарното лечение		Партньори: НЦОЗА	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	на пациенти с психични заболявания, включващо дневно стационарно лечение, спешно стационарно лечение до 24 часа на болни с психични заболявания с висок риск, дейности по рехабилитация чрез трудотерапия, дневни психорехабилитационни програми, както и амбулаторното им проследяване. В процес на разработване е проект на Национална програма за психично здраве 2018-2025 г., който предстои да бъде финализиран.			
Приоритет № 5 Осигуряване на устойчивост и адекватност на социалните плащания				
Мярка 1: Осигуряване на материална подкрепа за лица и семейства в неравностойно положение				
5.1.1. Предоставяне на социални помощи	Осигурена е материална подкрепа и подпомагане на хората с най-ниски доходи чрез прилагане на диференциран подход, подобряване целенасочеността на мерките и оптимизиране на разходите. За 2017 г. са отпуснати помощи на общо 49 615 лица и семейства. Към 31.10.2018 г. са отпуснати помощи на общо 33 530 лица и семейства.	Брой отпуснати социални помощи	МТСП Партньори: МФ, АСП, ФСЗ	Мярката е с постоянен срок на действие. Предстои актуализиране на данните за 2018 г.
5.1.2. Предоставяне на целеви помощи за отопление	Осигурена е целева социална защита за отопление на хората с ниски доходи през зимния период. За отоплителен сезон 2017/2018 г. са подпомогнати 204 635 лица и семейства. За отоплителен сезон 2018/2019 г. са подпомогнати 209 647	Брой отпуснати целеви помощи за отопление	МТСП Партньори: МФ, АСП	Предстои актуализиране на данните за 2018 г.

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	лица и семейства.			
5.1.3. Осигуряване на социално-икономическа защита на хората с увреждания	Създадени условия за осигуряване на равни възможности за пълноценен живот на хората с увреждания, чрез осъществяване на социално-икономическата им защита, под формата на изплатени месечни добавки за социална интеграция и целеви помощи за покупка и ремонт на помощни средства, приспособления и съоръжения и медицински изделия. Средномесечен брой лица с увреждания, получили месечни добавки за социална интеграция – 500 016 през 2017 г. и 497 440 до 31.10.2018 г.Средномесечен брой лица, получили целеви помощи за покупка и ремонт на помощни средства, приспособления и съоръжения и/или медицински изделия – получили 10 476 през 2017 г. и 8 247 до 31.10.2018 г. Предстои актуализиране на данните за 2018 г. Изплащане на целеви помощи за придружител на лица с увредено зрение, на трудно подвижни лица, на лица с интелектуални затруднения и психични разстройства, за жестомимичен превод на лица с увреден слух. През 2017 г. са изплатени целеви помощи на 35 747	Средномесечен брой подпомогнати лица с увреждания по ЗИХУ	МТСП Партньори: МФ, АСП, АХУ	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	лица с увреждания. През периода януари-август 2018 г. са изплатени целеви помощи на 14 828 лица с увреждания.			
5.1.4. Осигуряване на хранителни пакети и топъл обяд на лица и семейства, подпомагани със социални помощи	Дейността се реализира по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, съфинансирана от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица. 361 061 лица и семейства са получили пакети храни и топъл обяд по програми за 2017 г. Към 31.10.2018 г. пакети храни и топъл обяд по програми са предоставени на 334 393 лица и семейства.	Брой лица, подпомагани със социални помощи, на които са осигурени хранителни пакети и топъл обяд	АСП	
Мярка 2: Подпомагане на семейства с деца				
5.2.1. Предоставяне на семейни помощи за деца	Оказана финансова подкрепа на семействата с деца за отглеждането им в семейна среда. За предоставянето на семейни помощи за деца през 2017 г. от ДБ са изразходвани средства в размер на 531 923 036 лв., от които 309 317 415 лв. за месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. Към 31.10.2018 г. са изплатени общо средства в размер на 453 350 079 лв., от които 263 091 968 лв. за месечни помощи за отглеждане дете до завършване на средно образование, но не	Брой деца, подкрепени по ЗСПД	МТСП, АСП Партньори: МФ	Мярката е с постоянен срок на действие.

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	повече от 20-годишна възраст. През 2017 г. средномесечно са подпомогнати 402 481 семейства за 625 060 деца. Към 31.10.2018 г. средномесечно са подпомогнати 393 475 семейства за 611 155 деца.			
5.2.2. Оказване на финансова подкрепа за отглеждане на децата в семейна среда	Оказана е финансова подкрепа за деца в риск и техните семейства. Изплатената сума за помощи по ППЗЗД за 2017 г. е 7 100 590 лв. Изплатената сума за помощи по ППЗЗД за периода 01.01.2018 г. до 31.10.2018 г. е 6 287 162 лв. През 2017 г. е оказана финансова подкрепа за 3 631 средномесечен брой случаи. От 01.01.2018 г. до 31.10.2018 г. е оказана финансова подкрепа за 3 376 средномесечен брой случаи.	Брой деца, подкрепени по реда на ППЗЗД	МТСП, АСП Партньори: МФ	
Мярка 3: Увеличение на размерите на пенсиите с цел увеличаване на адекватността им				
5.3.1. Увеличаване размерите на: - минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст (от 1 юли 2017 г. – 180 лв. и от 1 октомври 2017 г. – 200 лв.); - социалната пенсия за старост (от 1 юли 2017 г. – 120,98 лв. с 2.4%)	През 2017 г. е извършено увеличение на два пъти на минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст – с 11.5 на сто от 1 юли и с 11.1 на сто от 1 октомври, както и на социалната пенсия за старост с 2.4 на сто от 1 юли. От 1 юли 2018 г. е извършено увеличение с 3.8 на сто на минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст и на размера на социалната пенсия за старост. Въз основа на увеличения минимален размер на	Минимална пенсия за осигурителен стаж и възраст; Социална пенсия за старост.	МТСП, МФ, НОИ	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	пенсията за осигурителен стаж и възраст и на размера на социалната пенсия за старост със същите проценти са повишени минималните размери и на останалите пенсии за трудова дейност и на размерите на пенсиите, несвързани с трудова дейност, които се определят в процент от тях. Размерите на пенсиите за трудова дейност под минималния размер на пенсията за съответния вид, бяха приравнени на новия минимален размер. 1) От 01.07.2017 г. са увеличени: - Минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1-2 от КСО от 161,38 лв. на 180 лв.; - Размерът на социалната пенсия за старост от 118,14 лв. на 120,98 лв. 2) От 01.10.2017 г. е увеличен размерът на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1-2 от КСО от 180 лв. на 200 лв. 3) От 01.07.2018 г. са увеличени: - Минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1-2 от КСО от 200 лв. на 207,60 лв.; - Размерът социалната пенсия за старост от 120,98 лв. на 125,58 лв.			
5.3.2. Увеличаване на тежестта на една година стаж в пенсионната	Поетапно нарастване на процента за всяка година осигурителен стаж във формулата за изчисляване на размера на	Тежест на една година осигурителен стаж	МФ, МТСП, НОИ	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
формула (за 2017 г. – 1.126 %)	пенсиите, въз основа на заложеното в чл. 70 от КСО. 1) От 01.01.2017 г. за новоотпуснатите пенсии процентът за всяка година осигурителен стаж в пенсионната формула е увеличен от 1.1 на 1.126. 2) От 01.01.2018 г. за новоотпуснатите пенсии процентът за всяка година осигурителен стаж в пенсионната формула е увеличен от 1.126 на 1.169.			
5.3.3. Преизчисляване на пенсиите за трудова дейност с новия процент за всяка година осигурителен стаж (за 2017 г. – 1.126 %)	Размерите на пенсиите за трудова дейност (пенсиите за осигурителен стаж и възраст, пенсиите за инвалидност поради общо заболяване и пенсиите за инвалидност поради трудова злополука и професионална болест), отпуснати до 31 декември на предходната година, се преизчисляват от 1 юли със същия процент „тежест“ на една година осигурителен стаж, който е определен със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. 1) От 01.07.2017 г., размерите на пенсиите, отпуснати до 31.12.2016 г. са преизчислени с нов по-висок процент за всяка година осигурителен стаж – 1.126 (определен с чл. 11 от ЗБДОО за 2017 г.). 2) От 01.07.2018 г. пенсиите, отпуснати до 31.12.2017 г. са преизчислени с нов по-висок процент за всяка година	Коефициент на заместване на дохода	МТСП, МФ, НОИ	Стойността на нетния коефициент на заместване на дохода за 2018 г. ще бъде определен при наличието на годишни отчетни данни за средно-месечния размер на пенсията на пенсионер и средния нетен осигурителен доход за 2018 г.

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	осигурителен стаж – 1.169 (определен с чл.11 от ЗБДОО за 2018 г.).			
Приоритет № 6 Подобряване на капацитета и взаимодействието в сферата на образованието, здравеопазването, заетостта и социалните услуги при реализиране на общи цели за социално включване				
Мярка 1: Повишаване на капацитета чрез въвеждане на нови подходи при предоставянето на услуги – мултидисциплинарен подход, индивидуализиране на услугите, прилагане на комплексна оценка и други				
6.1.1. Разкриване на Центрове за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания (ЦКОДУХЗ), в които се предоставят здравни и социални услуги	Към момента в процедура на обществено обсъждане и междуведомствено съгласуване е проект на Постановление на МС за структурни промени в системата на здравеопазването, с които ще бъде закрит ДМСГД – Силистра и на негово място ще бъде разкрит ЦКОДУХЗ – Силистра. Общественото обсъждане е до 27.10.2018 г.	Брой разкрити ЦКОДУХЗ	МЗ	
6.1.2. Обучение на персонала на ЦКОДУХЗ	През 2018 г. стартира подготовка за провеждане на обучение на персонала ЦКОДУХЗ – Силистра.	Брой проведени обучения; Брой обучени.	МЗ	
6.1.3. Развитие на интегрираните здравно-социални услуги	Предстои изготвяне на проект на наредба, с която да се определи видът на интегрираните здравно-социални услуги, включително тези, които се финансират от държавния бюджет и се представят без заплащане на лицата, условията и редът за предоставянето им, критериите и стандартите за тяхното качество и редът за осъществяване на контрола по спазването им.	Приет подзаконов нормативен акт	МЗ Партньори: МТСП, неправителствени организации	
6.1.4. Провеждане на проучвания за	Изготвен анализ на регионалните различия и здравните рискове.	Изготвени проучвания с планове за индивидуални	МЗ	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
съществените различия в показателите за детско здраве в отделните области на страната, а така също и между селата и градовете и изработване на планове за действие по региони за преодоляване на негативните тенденции		мерки според причините	Партньори: НЦОЗА	
6.1.5. Стартиране и изпълнение на проект „АСП МОЖЕ“	Към м. юли 2018 г. е сключен 1 договор с външен изпълнител по проекта. До момента 1 237 служителя са обучени или са участвали в различни работни срещи по проекта с цел повишаване на тяхната професионална квалификация.	Сключен договор по проекта	АСП	Операцията е в процес на изпълнение.
6.1.6. Изпълнение на процедура „Центрове за заетост и социално подпомагане /ЦЗСП/“	Брой въведени нови или актуализирани процеси и модели на планиране и изпълнение на политики и услуги на пазара на труда – 1. В изпълнение на проекта са създадени и функционират 73 ЦЗСП, които предоставят интегрирана услуга. Прилага се комплексен подход, който се основава на взаимодействие между структурите на системите за социално подпомагане и насърчаване на заетостта.	Брой въведени нови или актуализирани процеси и модели на планиране и изпълнение на политики и услуги на пазара на труда.	МТСП Партньори: АЗ, АСП	
6.1.7. Подобряване механизма за социална, здравна и психологическа помощ във фазата на	➢ 4 807	Брой извършени първични медицински прегледи на всички новорегистрирани	ДАБ при МС Партньори: НПО	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
първоначалната адаптация, включително идентификация на уязвими лица и техните нужди, при необходимост насочване към социални услуги		чужденци, търсещи международна закрила в здравните кабинети към ДАБ при МС		
Приоритет № 7 Осигуряване на достъпна среда – физическа, институционална и информационна				
Мярка 1: Осигуряване на физически достъп до обществени сгради, жилища, открити пространства и др.				
7.1.1. Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор и публичните сгради	Понижаване на годишното потребление на първична енергия от обществените сгради – 10 771 822 kWh/година. Брой домакинства, преминали в по-горен клас на енергийно потребление – 513 по ОП РР 2014-2020 г. и 92 752 жилища към 31.08.2018 г. по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради (НПЕЕМЖС).	Понижаване на годишното потребление на първична енергия от обществените сгради – kWh/година; Брой домакинства, преминали в по-горен клас на енергийно потребление.	МРРБ Партньори: Общини	Източник на информация: ОПРР 2014-2020 г., Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ – група дейности „Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор и публичните сгради“; Приоритетна ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферни

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
				райони“; Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради.
7.1.2. Развитие на екологичен и устойчив градски транспорт	Обща дължина на нови или подобрени линии на обществения транспорт – 0 км.	Обща дължина на нови или подобрени линии на обществения транспорт – км	МРРБ Партньори: Общини	Тъй като все още няма завършени обекти по сключените ДБФП за градски транспорт, все още няма постигната стойност по индикаторите обща дължина на нови или подобрени линии на обществения транспорт.
7.1.3. Подобряване на качеството на градската среда	Незастроени площи, създадени или рехабилитирани в градските райони – 354 468 кв. м.	Незастроени площи, създадени или рехабилитирани в градските райони – кв. м.	МРРБ Партньори: Общини	Източник на информация: ОПРР 2014-2020 г., Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ – група

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
				дейности „Подобряване на качеството на градската среда“.
Мярка 2: Осигуряване на достъп до култура и спорт				
7.2.1. Стимулиране на талантливи деца чрез Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни и общински училища	През 2017 г. са предоставени стипендии и еднократно финансово подпомагане на 1 046 деца (общо от трите министерства и общините). През 2018 г. – на 1067 деца (към м. ноември 2018 г.)	Брой предоставени стипендии и еднократна финансова помощ	МК Партньори: МОН, ММС	
7.2.2. Подкрепа на творчески проекти в областта на сценичните изкуства, любителското творчество, читалищното дело, библиотечното дело и за осигуряване на достъп до културното наследство	През 2017 г.: 44 фестивали и конкурси; 59 спектакли и концерти; 36 проекта за любителско творчество; 130 проекта за издателска дейност. През 2018 г.: 48 фестивали и конкурси; 55 спектакли и концерти; 58 проекта за любителско изкуство; 126 проекта за издателска дейност; 442 проекта за обновяване фондовете на обществените библиотеки; 37 проекта за популяризиране на българската култура.	Брой подкрепени проекти	МК Партньори: Културни институти, читалища, общини, НПО	
7.2.3. Ремонт и реконструкция на сгради в областта на културата за осигуряване на достъпна среда	През 2017-2018 г. – ремонт на Националното училище по изкуствата „Добри Христов“ – Варна.	Брой адаптирани сгради	МК Партньори: МРРБ, страните от ЕИП, общини, културни институти,	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
			НПО	
7.2.4. Подобрен достъп за практикуване на масов спорт и културни услуги в градовете	Обществени или търговски сгради, построени или обновени в градските райони – 0 кв.м.	Обществени или търговски сгради, построени или обновени в градските райони – кв.м.	МРРБ Партньори: Общини, МК, ММС и организации, изпълняващи финансови инструменти	Тъй като все още няма сключени ДБФП за спортна и културна инфраструктура, все още няма постигната стойност по индикатора обществени или търговски сгради, построени или обновени в градските райони.
7.2.5. Осигуряване на услуги в подкрепа на младежкото развитие, социално включване и реализация чрез проекти, програми и инициативи, финансирани по Национална програма за младежта (2016-2020)	За 2017 г.: - По Подпрограма 1 „Развитие на мрежата от младежки информационно консултантски центрове“ за периода януари-юни 2017 г. са финансирани 36 проекта и са достигнати 214 133 младежи; - По Подпрограма 2 „Национални младежки инициативи и кампании“ са финансирани 16 проекта като са достигнати над 5 000 младежи. За 2018 г. са финансирани 27 проектни предложения, като тяхното изпълнение ще обхване и 2019 г.	Брой обхванати младежи на възраст 15-29 години; Брой предоставени услуги; Видове предоставени услуги за подкрепа развитието на младите хора.	ММС Партньори: Младежки организации, изпълняващи проекти по Национална програма за младежта (2016-2020)	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
7.2.6. Изпълнение на Програма „Спорт за деца в риск“	За 2017 г.: - Одобрени и финансирани с 68 000 лв. по Програмата са 22 проекта в 17 населени места; - Обхванати са 330 деца в риск; - Ангажирани са 36 спортни специалисти по 15 вида спорт. За 2018 г.: - По Програмата одобрени и финансирани с 200 000 лв. са 60 проекта в 113 детски градини в страната; - Обхванати са 4 351 деца в риск; - Ангажирани са 104 спортни специалисти по 9 вида спорт.	Брой одобрени проекти; Брой обхванати; Брой спортове; Брой ангажирани спортни специалисти.	ММС Партньори: Общини, НПО (спортни организации), МОН	
7.2.7. Изпълнение на Програма „Спорт за децата в детските градини“	За 2017 г.: - Одобрени и финансирани с 68 000 лв. по Програмата са 22 проекта в 17 населени места; - Обхванати са 330 деца в риск; - Ангажирани са 36 спортни специалисти по 15 вида спорт.	Брой одобрени проекти; Брой обхванати; Брой спортове; Брой ангажирани спортни специалисти.	ММС Партньори: Общини, НПО (спортни организации), МОН	
7.2.8. Провеждане на ученически игри за учениците от общообразователните училища	За 2017 г.: - В четирите етапа (общински, областен, зонален и финален) на ученическите игри са взели участие 85 000 ученици; - Ангажирани в провеждането на игрите са над 1 800 спортни специалисти по 8 вида спорт. За 2018 г.: - В четирите етапа (общински, областен,	Брой обхванати участници; Брой спортове; Брой ангажирани спортни специалисти.	ММС Партньори: Общини, НПО (спортни организации), МОН	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	зонален и финален) на ученическите игри са взели участие 88 000 ученици; - Ангажирани в провеждането на игрите са над 1 800 спортни специалисти по 8 вида спорт.			
7.2.9. Провеждане на ученически игри за учениците от специалните училища	За 2017 г.: - В ученическите игри са взели участие 296 ученици с увреждания; - Ангажирани в провеждането на игрите са над 35 спортни специалисти по 11 вида спорт. За 2018 г.: - В ученическите игри са взели участие 346 ученици; - Ангажирани в провеждането на игрите са над 40 спортни специалисти по11 вида спорт.	Брой обхванати участници; Брой спортове; Брой ангажирани спортни специалисти.	ММС Партньори: Общини, НПО (спортни организации), МОН	
7.2.10. Изпълнение на Програма „Развитие на спорта на учащите“	За 2017 г.: - Одобрени и финансирани са проектите на 3 многоспортови организации в размер на 350 000 лв.; - Обхванати в спортно-състезателна дейност са 10 500 учащи; - 250 ангажирани спортни специалисти по 19 вида спорт. За 2018 г. (към края на м.септември) - Одобрени и финансирани са проектите на 3 многоспортови организации в размер на 350 000 лв.; - Обхванати в спортно-състезателна	Брой обхванати участници; Брой спортове; Брой ангажирани спортни специалисти.	ММС Партньори: Общини, НПО (спортни организации), МОН	

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
	дейност са 4 905 учащи; - Над 200 ангажирани спортни специалисти по 21 вида спорт.			
7.2.11. Осигуряване на условия и възможности за включване на хората с увреждания в спортни занимания в свободното време, подготовка и участие в спортни прояви	- 14 проекта на спортни организации; - Около 1 800 участника в състезания от ДСК всяка година; - 334 лица през 2017 г. и 339 лица през 2018 г., включения в спортни занимания в свободното време; - 47 спортисти през 2017 г. и 134 спортисти през 2018 г. с финансирани подготовка и участие в състезания от МСК; - 39 състезания през 2017 г. и 41 състезания през 2018 г., включени в ДСК.	Брой изпълнени проекти; Брой хора с увреждания; Брой включени в спортни занимания; Брой спортисти с увреждания; Брой спортни състезания.	ММС Партньори: Лицензирани спортни организации и техни членове	
7.2.12. Осигуряване на достъп до спорт чрез подпомагане на спортни организации	През 2017 г. и 2018 г. са финансирани: - 14 проекта на спортни федерации; - 88 проекта на спортни клубове.	Брой финансирани проекти на спортни федерации; Брой финансирани проекти на спортни клубове.	ММС	
7.2.13. Осигуряване на дейности за насърчаване на социално отговорно поведение чрез проекти, реализирани по Национална програма за изпълнение на младежки дейности по чл. 10а от	За 2017 г. са финансирани 47 проектни предложения, чрез които са достигнати 114 200 младежи. За 2018 г. са финансирани 43 проектни предложения, като до м. август 2018 г. са достигнати над 80 000 младежи.	Брой изпълнени проекти; Брой обхванати младежи на възраст 15-29 години.	ММС Партньори: НПО	Предстои стойността да нарасне, поради това, че продължителността на дейностите по Програмата са до края на м.

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
Закона за хазарта				ноември 2018 г.
Приоритет № 8 Подобряване на жилищните условия на уязвими групи и подкрепа на бездомните				
Мярка 1: Осигуряване на достъп до жилищно настаняване				
8.1.1. Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на маргинализирани групи от населението, включително ромите	Рехабилитирани жилища в градските райони – 0; Представители от маргинализирани групи, включително роми, които се ползват от модернизирана социална инфраструктура – 0 лица.	Рехабилитирани жилища в градските райони – брой жилища; Представители от маргинализирани групи, включително роми, които се ползват от модернизирана социална инфраструктура – брой лица.	МРРБ Партньори: Общини	Тъй като все още няма завършени обекти по сключените ДБФП, няма завършени рехабилитирани жилища в градските райони, както и представители от маргинализирани групи, включително роми, които се ползват от модернизирана социална инфраструктура. Следва да се има предвид, че по 13 сключени ДБФП ще бъдат рехабилитирани 473 социални жилища в

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
				градските райони и 2 223 представители от маргинализирани групи, включително роми, ще се ползват от модернизирана социална инфраструктура.
8.1.2. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	Брой населени места с одобрена кадастрална карта – 9; Брой населени места с приета кадастрална карта – 2; Брой населени места в процес на изработване на кадастрална карта – 1; Брой райони от населени места (София) с одобрена кадастрална карта – 2; Изработен е проект на НЖС 2018-2030 г., който е в процес на обществено обсъждане и консултации. Предстои приемането на документа от МС.	1. Брой населени места с одобрени кадастрални карти – 11; Брой райони от населени места (София) с одобрени кадастрални карти – 2; 2. Изработване на концепция за жилищна система и нова Национална жилищна стратегия на Република България.	МРРБ, АГКК	При изпълнението на „Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020)“, Агенцията по геодезия, картография и кадастър изпълнява дейност в направление “Жилищни условия” – “Изработване на

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
				кадастрална карта и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско население за 153 населени места”. Целта е наличната актуална кадастрална основа, да служи за устройство на територията (за създаване на подробни устройствени планове, специализирани карти, за проектиране на техническата инфраструктура и др.).
Приоритет № 9 Работа в партньорство за преодоляване на бедността и социалното изключване и техните последствия				
Мярка 1: Проучване и обмен на добри практики между държавите-членки на ЕС и заинтересованите страни на национално и местно ниво за преодоляване на бедността и социалното изключване				

Дейност/и	Постигнати резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Коментар
9.1.1. Участие в партньорски проверки за проучване на опит и добри практики между държавите-членки на ЕС, организирани от ЕК по Програма „Партньорски проверки в областта на социалната закрила и социалното включване”	През 2017 г. бе планирано провеждането на 3 партньорски проверки, като през отчетния период са проведени 2 срещи. По преценка на организаторите третата партньорска проверка беше отложена и се проведе през м. януари 2018 г. През 2018 г. са планирани 3 партньорски проверки. Първата се проведе през м. юни 2018 г. Другите две проверки е предвидено да се проведат, съответно през м. ноември и м. декември 2018 г.	5 партньорски проверки	МТСП Партньори: НСОРБ, НПО	
9.1.2. Стартиране на процедура „Транснационални и Дунавски партньорства за заетост и растеж“	Идентифицирани иновативни практики – 35; Трансферирани иновативни практики – 1.	Трансферирани иновативни практики	Всички заинтересовани страни	

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АЗ – Агенция по заетостта
АИКБ – Асоциация на индустриалния капитал
АСП – Агенция за социално подпомагане
АХУ – Агенция за хората с увреждания
БСК – Българска стопанска камара
БТПП – Българска търговско-промишлена палата
ДАБ – Държавна агенция за бежанците
ДАЗД – Държавна агенция за закрила на детето
ДБ – държавен бюджет
ДБТ – Дирекция „Бюро по труда”
ДБФП – Договор за безвъзмездна финансова помощ
ДДЛРГ – Дом за деца, лишени от родителска грижа
ДМСГД – Дом за медико-социални грижи за деца
ДОО – Държавно обществено осигуряване
ДП БГЦПО - Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“
ДСК – Държавен спортен календар
ЕСФ – Европейски социален фонд
ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие
ЗБДОО – Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване
ЗНЗ – Закон за насърчаване на заетостта
ЗИХУ – Закон за интеграция на хората с увреждания
ЗКЦ – Здравно-консултативен център
ЗМСМА – Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗОС – Закон за общинската собственост
ЗСП – Закон за социално подпомагане
ЗСПД – Закон за семейни помощи за деца
ИМЗ – Инициатива за младежка заетост
КНСБ – Конфедерация на независимите синдикати в България
КСО – Кодекс за социално осигуряване
МВР – Министерство на вътрешните работи

МЗ – Министерство на здравеопазването
МЗХ – Министерство на земеделието и храните
МК – Министерство на културата
ММС – Министерство на младежта и спорта
МОН – Министерство на образованието и науката
МОСВ – Министерство на околната среда и водите
МП – Министерство на правосъдието
МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС – Министерски съвет
МСК – Международен спортен календар
МТИТС – Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
МТСП – Министерство на труда и социалната политика
МФ – Министерство на финансите
НАПОО – Национална агенция за професионално образование и обучение
НБДПТЕСФ – „Национална база данни за пазара на труда и ЕСФ”
НЖС – Национална жилищна стратегия
НЗОК – Национална здравноосигурителна каса
НОИ – Национален осигурителен институт
НП – Национална програма
НПАНЛ – Национална програма „Активиране на неактивни лица“
НПАХУ – Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“
НПЕЕМЖС - Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради
НПЗОХТУ – Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания
НПО – неправителствени организации
НПОЗБ – Национална програма за обучение и заетост на бежанци
НППМДЗ – Национална програма за подобряване на майчиното и детското здраве
НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България
НЦОЗА – Национален център за опазване на общественото здраве
ОПЛ – общопрактикуващи лекари
ОП НОИР – Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОП РР – Оперативна програма „Региони в растеж”
ОП РЧР – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ПОЗПБЛ – Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица
ППЗЗД – Правилник за прилагане на Закона за закрила на детето

ППЗИХУ – Правилник за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания
ППЗНЗ – Правилник за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта
ППЗСПД – Правилник за прилагане на Закона за семейни помощи за деца
ПРСР – Програма за развитие на селските райони
РЗИ – Регионални здравни инспекции
РУО – Регионални управления на образованието
РЦПППО – Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
ССИ – Съюз за стопанска инициатива
СФГБ – Спортна федерация на глухите в България
ФСЗ – Фонд „Социална закрила“
ЦЗСП – Центрове за заетост и социално подпомагане
ЦКОДУХЗ – Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания
ЦНСТДМУ – Център за настаняване от семеен тип за деца и/или младежи с увреждания
ЦОИДУЕМ – Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства
ЦПО – Център за професионално обучение
ЦРЧРРИ – Център за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи
ISCED – Международна стандартна класификация на образованието